

Št. 212

**FEBRUAR
2024**

Časopis za brezdomstvo
in sorodna socialna vprašanja

**PRIPOROČENI
PROSTOVOLJNI PRISPEVEK: 2 EUR**

Polovico dobi član_ica društva.

Št. člana_ice društva:

KRALJI TULICE

Odgovorni in izvršni urednik

Jean Nikolič

Tehnični urednik in oblikovanje

Chris Hartke

Uredniški odbor

Bojan Dekleva, Maja Vižintin, Špela Razpotnik

Sodelavci uredništva

Tomaž Golob – Taubi, Barbara Jozelj, Žiga Novak, Špela Blatnik,

Diego Menendes, Jure Zebec, Maruša Ivančič

Grafična zasnova

Karlo Medjugorac

Lektoriranje

Mojca Pipan

Ilustracije

CDD20, Miloš Dragojevič, Fedja Kovič, Gašper Sojč, Ban, Kreativkar,

Kiks, Leah Artist Mihalič, Prettysleepy1

Ovitek

Prva in zadnja stran: Nada Žgank

Tisk

Tiskarna Vovk

Izdajatelj:

Društvo Kralji ulice ISSN 1854-2654

Prostovoljni prispevek za časopis je 2 EUR.

Celoletni prispevek za naročnike v Sloveniji znaša 36 EUR, v tujini pa 72 EUR. Poštšina je vključena v ceno.

Naslov uredništva:

Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana

Telefon: 059 022 503

030 323 128 (SMS komentarnica)

E-pošta: urednistvo@kraljiulice.org

Spletna stran: www.kraljiulice.org

Transakcijski račun za prostovoljne prispevke:

SI56 0400 1004 8456 921 odprt pri Nova KBM

PROJEKT PODPIRAJO:

Mestna občina Ljubljana -- Ministrstvo za zdravje -- Mestna občina Maribor

Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti -- FIHO

Javni stanovanjski sklad MOL -- Javni medobčinski stanovanjski sklad Maribor

Stanovanjski sklad RS -- Zavod RS za zaposlovanje -- Ministrstvo za javno upravo

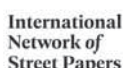
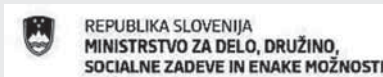
Od januarja 2007 je časopis Kralji ulice

član mednarodne mreže cestnih časopisov (INSP).

Mnenja avtorjev in avtoric prispevkov
ne odražajo vselej mnenj uredništva.

Zavod Republike Slovenije
za zaposlovanje

Uvodnik:

Foto: JN

KAKO JE VIDETI SREČA

Čeprav pričujoče besedilo pišem že za februarSKI izvod, še vedno nisem prebolela decembrskih travm. V agresivnih marketinških oziroma oglaševalskih ekscesih sem tokrat uvidela še eno problematično temo poleg hujskanja k nori konzumpciji, ki mi ne da miru.

Da mora biti božično-novoletni čas kičast, popoln, humanitaren, ljubeč in tako dalje, je jasno samo po sebi. Vendar pa me je pretekli december še prav posebej in do dna duše zmotila vizualizacija srečne družine. A veste tisti prizor, ko je v estetsko dovršenem prostoru za mizo, obloženo z jedmi z Michelinovega tekmovalnega seznama, zbrana številčna, najmanj trigeneracijska družina, v kateri so lepi vsi člani, ki se raznežno nasmihaajo in zrejo globoko v oči drug drugemu, medtem ko zunaj pada puhast sneg? Kaj je to? A je to že kdo v zgodovini človeštva videl v živo? Nihče ne gre nikomur na živce, vse šale so očitno dejansko smešne, noben zakonec ni ločen, noben uporniški najstnik prisilno udeležen. Kaj bi dala, da bi lahko slišali pogovore teh srečnih družin iz reklam! Kaj so teme, ki rišejo te sijoče nasmeške?

Saj razumem foro v ozadju – reklame nam vedno prikazujejo svoje produkte kot ključ do sreče. Tako se recimo zaljubljeni parček z iztegnjenimi ročicami kotali po travi in vzklika »Borotalco!« (no, saj priznam, tudi jaz sem to počela s svojimi partnerji, ko smo bili na vrhuncu zaljubljenosti) in se vitke, fit mlade ženske od srca krohotajo nad svojo avokadovo solato. Ampak to se mi zdi samo ceneno, neumno in pretežno neškodljivo. Nasprotno pa so reklame, ki prikazujejo te umetno popolne in srečne družine, pa čeprav tržijo nek z družino popolnoma nepovezan produkt, po mojem mnenju potencialno hudo škodljive. Pomislimo, kakšne občutke lahko vzbudijo nekomu, čigar družina, ta najbolj osnovna, bistvena in čislana družbena skupnost, je razbita, skregana, neljubeča, nasilna ... Kot da bi reklame sporočale, da so le ljudje z nerealno ljubečimi in tesno povezanimi družinami srečni. Morda še celo koga, ki je s svojimi družinskimi odnosi popolnoma zadovoljen in čisto lepo srečen, prepričajo, da bi sreča morala biti nekaj drugega. Da v resnici sploh ni srečen.

Ali vemo, kako je navzven videti sreča? So za to, kaj bi nas moralo osrečevati, neki standardi, predpisi? Da je srečen človek okamenel v večnem nasmehu, je približno toliko zgrešena predstava kot to, da depresiven človek neprestano joče. Staviti grem karkoli, da na božični ali novoletni večerji zadovoljivo srečne družine člani sedijo za mizo s popackanim prtom, vsaj kakšno zažgano ali presoljeno jedjo, najmanj dvakrat se s kom ne strinjajo in najmanj tri teme jih dolgočasijo, vsaj dvakrat nekdo zavije z očmi in vsaj nekomu se mudi nekam naprej. In zunaj dežuje ali pa je +8 stopinj Celzija.

Družine iz (decembrskih) reklam so družine *in vitro*. V bridki realnosti se člani čez pet let, ko umre dedek, na smrt skregajo zaradi dediščine. Ne pustite si diktirati, kakšna bi morala biti vaša sreča.

Maruša Ivančič

Kazalo:

- 2 **UVODNIK**
- 4 **DEČEK Z NOVOGORIŠKIH ULIC**
- 5 **POT V KOMUNO ALI RAZPAD DRUŽINE**
- 7 **STORITVENE DEJAVNOSTI**
- 8 **BREZDOMKA**
- 10 **TOKOKROG**
- 11 **NAŠ NAJLJUBŠI BLOK**
- 12 **NEKAJ CESTNIH**
- 13 **ANEKDATE IZ PRODAJE**
- 14 **POLJE ČASTI**
- 15 **MARIBORSKA SCENA**
- 17 **LITERARNA PRILOGA**
- 21 **SARIN DNEVNIK**
- 22 **SLIŠANJE GLASOV**
- 26 **KRALJEVI RECENZOR**
- 28 **SE ZGODI**
- 29 **IZZA REŠETK**
- 31 **TUDI KRALJI GORIJO**
- 32 **KRAVŽLJANJE MOŽGANOV**
- 33 **OGLASNA DESKA**
- 34 **NAGRADNA KRIŽANKA**

TO SEM JAZ: ŽELJKO

Do nedavnega mi je šlo dobro, sedaj pa sem zbolel in se ne počutim najbolje, zato si od vsega najbolj želim zdravja.

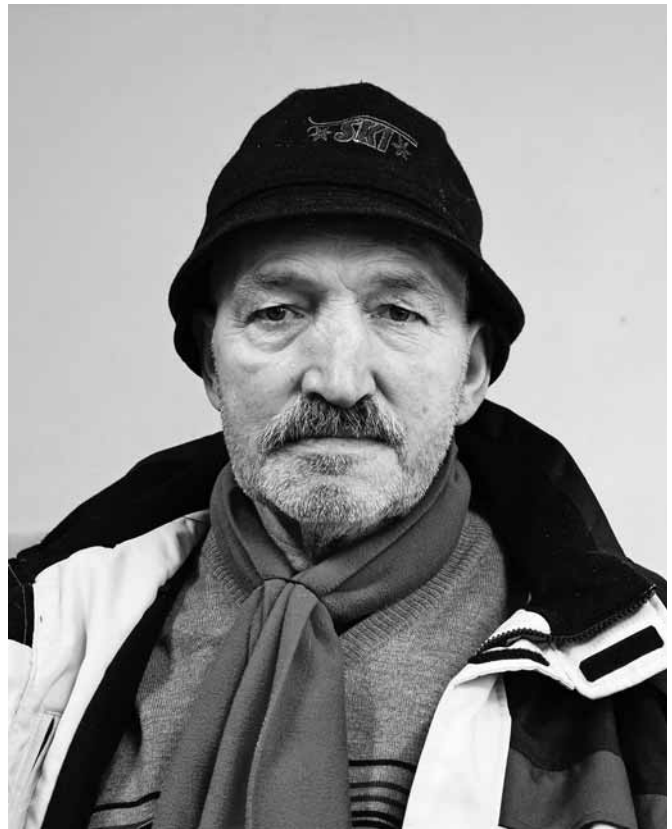

Foto: Nada Žgank

03
KRALJI
ULICE

PRAVILA PONUJANJA ČASOPISA

Ker želimo, da bi pri razširjanju časopisa Kralji ulice lahko sodelovalo čim več ljudi in da bi dosegel čim širši krog bralcev in bralk, je pomembno, da skupaj skrbimo za njegov dober ugled. Člani in članice društva, ki ponujajo časopis, ne predstavljajo le sebe, pač pa celoten projekt Kralji ulice.

Doslej so bili v javnosti zelo dobro sprejeti, mnogi bralci in bralke so pohvalili njihov pristop. Želimo si, da tako ostane tudi v prihodnje, zato člane in članice društva spodbujamo, da se držijo spodnjih pravil in tudi svojega občutka o tem, kako časopis še bolj približati našim bralcem in bralkam.

- Časopis ponujam na miren in nevsiljiv način.
- Drugim članom in članicam društva, ki ponujajo časopis Kralji ulice, izkazujem spoštovanje in se zavedam, da imajo ravno tako pravico do ponujanja časopisa.
- Z drugimi člani in članicami društva se miroljubno dogovarjam glede lokacije ponujanja časopisa.
- Morebitne nesporazume rešujem na miren in spoštljiv način.
- Med ponujanjem časopisa ne uporabljam alkohola in/ali drugih drog.

- Med ponujanjem časopisa omenjam predvideni prostovoljni prispevek in od bralcev in bralk ne pričakujem ničesar več.
- Med ponujanjem časopisa ne beračim.
- Spoštujem odločitev bralcev in bralk, da časopis vzamejo ali ne, in jih k temu nikakor ne silim ali jih drugače neprijetno vznemirjam.
- Med ponujanjem časopisa imam svojo uradno izkaznico društva na vidnem mestu. Številka žiga na časopisu mora biti adekvatna številki na izkaznici društva.
- Zbiranje prispevkov za druge dejavnosti društva je poskus zavažanja bralcev in bralk.

Če se član ali članica društva ne drži pravil ponujanja časopisa, je na to najprej opomnjen_a s strani strokovne delavke oziroma delavca, potem pa lahko začasno ali trajno izgubi pravico do ponujanja časopisa Kralji ulice. Bralce in bralke prosimo, naj morebitne kršitve sporočijo v uredništvo na telefonsko številko 059 022 503 ali na e-naslov: urednistvo@kraljiulice.org.

DEČEK Z NOVOGORIŠKIH ULIC, 3. DEL

KAMIONČEK

Dnevi so minevali, jaz pa sem se vsak dan po klatenju in iskanju rešitev vračal v svojega lepega *fordeka*, ki sem si ga prijetno uredil kot nek mali brlogec. V njem je bilo vse: ležišče, shramba v predalu za rokavice, polička za knjige na armaturni plošči, sveča namesto luči, radio tranzistor, budilka ter torba za dnevne podvige. Skratka vse nujno in še več. Celo zaklepanje sem si uredil s skrito žico, s katero sem skoraj nesramno zaklenil vrata, ko sem zjutraj odhajal. Nato sem si uredil denarno pomoč na CSD Nova Gorica in kmalu za tem dobil tudi službo pri svečarju v istem kraju. Nikomur od tedanjih sodelavcev se ni niti sanjalo, da prihajam v službo neposredno iz zapuščenega avta v kletnih garažah. Popoldneve sem po napornem delu preživel v parku. Bral sem knjige ali pa se ga nacedil in klobasal neumnosti z mojo čudno družinico, ki je kolovratila naokrog, kot je pač nanese iz dneva v dan.

Nekega večera, ko sem se vrnil v garaže, pa se je zgodilo nekaj groznega in meni popolnoma nerazumljivega. Forda ni bilo več, ostale so samo sledi na tleh in črna vreča za smeti z mojimi stvarmi v kotu ob zidu. Pretreseno sem obstal, zrl v črno vrečo in raze v betonskih tleh. To je bilo vse, kar je ostalo od mojega malega avtobunkerčka, ki so ga verjetno zmečkali in raztrgali na koščke. Resničnosti več nisem zmozel razumeti. Tresoč se sem pobral svojo vrečo smeti (stvari) in odšel. Spet je napočil čas za vprašanje *Kam, kje bom spal?*, in tudi kako bom šel jutri delat, če ne bom zatisnil očesa. Hodil sem po mestu s tisto šumečo vrečo pozno v noč in nikakor nisem imel ideje, kje bi se lahko malce odpočil. Čisto obupan sem zavil v neko zakotno ulico, klavrno sem capljal s povešeno glavo in, ne vem, zakaj in kako, pristal ob velikem starem Fiatovem tovornjaku. Neverjetno, tudi ta je bil rdeč, imel je veliko kromirano kljuko in zapuščen nekako sameval ob grmovju čisto na koncu gramoznega odlagališča raznih kosov strojev in podobnega. Saj to ni mogoče, sem si mislil in zgrabil za kljuko. Kot da bi se

Foto: Wallhere

morala, so se vrata odprla in splezal sem, srečen kot otrok, v prostorno, zame prav razkošno kabino, ki je imela zadaj čisto pravo mehko obloženo posteljo in lepe temne zavese, ki niti prašne niso bile. Saj to ni res, to ni mogoče niti v sanjah, sem pomislil. Odložil sem stvari, zaklenil vrata in se zleknil na posteljico. Kako lepo je bilo! Na takšni postelji nisem ležal že vsaj tri mesece, pa vsa ta krasota okoli mene. Velika okna, dva udobna sedeža, vmes kar velika mizica za kako carsko pojedino, noro čudovito. Sproščeno sem zagnil zavese in si skozi okno ogledoval okolico, medtem ko je začelo rahlo deževati. Poslušal sem prijetno škrebjanje dežnih kapljic s pločevinaste strehe »svojega« čisto pravega kamiončka, ki je bil skoraj prav takšen kot tisti, ki sem si ga želel kot igračo v otroštvu.

Prevzela sta me nenavaden mir in sreča. Blaženo sem nevede utonil v sanjsko noč, za katero sem si skoraj želel, da ne bi nikoli minila.

Marjan Birsa

SONČNICE V JULIJU

Na meji dveh držav v naši nekdanji skupni domovini teče reka Kolpa čez lepo belokranjsko pokrajino. Spodnja pesem je spomin predvsem na dedka in tudi babico, druga na prekrasna poletja v njuni vasi. Tam sem preživel enkratno brezskrbno otroštvo, kjer so širna polja okoli vasi objemali nasadi sončnic in vsako poletje je več vasi na obeh straneh meje organiziralo lokalne igre brez meja. Te iste sončnice pa so nosile sem ter tja preko zlate reke pozitivne vibracije in nikdar ni bila pomembna zmaga, temveč vzdušje. Zlata Kolpa se je nasmihala in mirno tekla dalje. Danes ni ne dedka in ne babice, izumrle pa so tudi igre in skorajda nič ljudi ni ostalo v teh vaseh.

Tisti čas nam je mineval hitro in tudi lepo. Vsak večer pa je nasade sončnic ter zlato Kolpo objela noč in nam prinesla mir. Reka je takrat tekla mirno dalje in tako teče tudi ta trenutek in še vedno ima sijaj nasmeha, ki se razprostira čez belokranjsko pokrajino.

M. Marn

*Včerajšnji dan je pred mano.
Jutrišnji dan je za mano.
Trenutka pa ni.
Zato ker je vedno tu.*

*Poglej ga, naredi korak.
In že je tu norec genij!*

POT V KOMUNO ALI RAZPAD DRUŽINE

V začetku 90-ih let, ko sem bil sam še najstnik, moja partnerka pa je imela nekaj čez 20 let, se nama je rodil sin, ime sva mu izbrala po meni. V tem času sva se pogrezala v odvisnost od mamil. Najin sin je bil živahen, vedoželjen in potrpežljiv. Teh let se ne spominjam natančno, vem za dogodke, vendar jih časovno težko umestim.

Bili smo majhna družinica, ona je imela vozniški izpit, katrco in preteklost, ki sem jo po nekem naključju poznal. Zelo veliko njenih prijateljic se je strinjalo, celo mama, da se najina zveza ne bo dobro končala. Vendar ljubezen ne pozna meja, dokler traja, zato me nič od tega ni ganilo. Sam sem se nekaj let prej po življenju v zavodu in prestani kazni v Celjskem piskru priselil k mami v Radence, partnerka pa se je k nama preselila s pogojem, da konča srednjo medicinsko šolo, in jo tudi je. Vendar pa me je hkrati predstavila okoliškimi narkomanom in kmalu se je začel pekel. Ko sem vzel nekaj zelo močnih pivnikov LSD, sem postal drugačen, agresiven, utrpel sem nekakšno škodo v razumevanju sebe in zdravi temelji so se podrli. Najin odnos je utrpel največjo škodo, saj so s tistimi pivniki prišle tudi težnje po izživljanju. Več o tem ne znam povedati. Tudi moja mama je bila vedno bolj nezadovoljna in težave so se kopičile. S partnerko sva bila že krepko odvisna od heroina in čedalje težje je bilo dobiti denar zanj. Nekega dne je, popolnoma iz sebe, vztrajala, da vlomiva v stanovanjsko hišo. Jaz nisem bil zares za stvar, a so bili njeni argumenti na mestu, pa tudi jaz sem bil na vrsti, da priskrbim denar. Nič, odšla sva v drugo vas in izbrala hišo. Postalo mi je vseeno, ali je kdo doma ali ne. Če je, se bo ta storija končala in v zaporu se bom spravil k sebi. Nekajkrat sem pozvonil in na vrata ni prišel nihče, vendar sem rekel, da to še ne pomeni, da nikogar ni. V partnerkinih očeh sem takoj videl razočaranje nad svojim cincanjem, tako da sem nadaljeval, snel sem kopalniško okno, in kolikor sem na hitro pogledal, je bila notranjost videti prazna. Začel sem lesti noter, takrat pa je izza zavese v tuš kabini stopila ženska. Zajecjal sem »oprostite« in pobegnil nazaj v avto k partnerki, ki me je zabodeno gledala. Rekel sem ji, da če bo v Radencih na križišču policija, naj ustavi, saj nima smisla natezati situacije, morda tako vsaj ne bova šla

Kiks

v pripor. Policija je res bila tam, ustavili so naju in povedala sva po resnici. Pozneje sva se dogovorila, da če se vključiva v komuno in program izpeljeva do konca, ne meni ne njej ne bo treba v zapor. In tako sva odšla v Berlin. Jaz komune nisem uspešno zaključil, po vsega štirih mesecih vztrajanja sem zapustil program in storil kaznivo dejanje, zaradi katerega sem moral zapustiti Nemčijo. V potni list pa dobil žig »verboten«, kar je pomenilo, da mi je ponovni vstop prepovedan. Preden sem zapustil Berlin, kjer je bila drogeraška scena res močna, sem obiskal tudi postajo Zoo. Park ob živalskem vrtu je bil dobesedno nastlan z injekcijami.

Kakor koli, odšel sem na center za socialno delo, kjer so mi kupili vozovnico za vrnitev v Slovenijo, kjer sem odsedel svojo kazen. Tudi moja partnerka je zapustila komuno, vendar si ni upala vrniti domov. V Nemčiji se je nekako ustalila, k njej je odšel živeti tudi najin sin. Čez 15 let jo je našel mrtvo v postelji. Hepatitis C, s katerim je okužila tudi mene, je terjal svoj davek. Jaz sem ga k sreči še pravočasno pozdravil.

Robert Ž.

ZBIRALNA AKCIJA OBLAČIL IN SPALNIH VREČ ZA KU

Na OŠ Brinje Grosuplje smo v letošnjem šolskem letu ponovno sodelovali z Društvom za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice. Na šoli smo zbirali predvsem novo moško in žensko spodnje perilo, nogavice in spalne vreče. Odzvalo se je veliko posameznikov, tako učencev kot staršev, in tudi motiviranih oddelkov, ki so se zbiralne akcije lotili skupinsko. Na šoli spodbujamo tovrstne dejavnosti, saj verjamemo, da pomembno prispevajo k občutku dobrotelčnosti in solidarnosti pri učencih in krepijo občutek za sočloveka v stiski. Vsem sodelujočim se zahvaljujemo za sodelovanje in za pomoč po svojih zmožnostih.

Maja Grom

Kreativnik

PIJANČEVI LETNI ČASI

Pomladi treba njive je orat,
a jaz odšel sem spat.
Pozno popival sem sinoči,
pod očmi črni so obroči.
Vse morajo drugi postorit',
pravijo, da sem parazit.
Lahko z dekletom šel bi v naravo,
a kje našel bi tapravo?
Rad imel bi punco,
kakšno luškano figur'co.
Dosljej pustila me je vsaka,
ker živa sem napaka.
Če je dober dan,
že dopoldne sem nabrklijan.
Vrt treba je oplet',
a odšel bom v vinsko klet.
Tam pijancev je oktet
in rjoveli bomo spet.

Prišlo ho poletje
in spet bo čas za žetje.
Prošijo me za pomoč,
a odšel bom hitro proč.
Na soncu se rado mi zvrtil v glavi,
bolje počutil se bom na zabavi.
Ni mar mi za krompir,
samo da imam svoj pir.
Že tople so noči,
se dobro v jarku spi.

Jesen v sodih vino vre,
mama orehe tre.
Odšel bom na zabavo,
tam bom odklonil kavo,
češ da zvečer to ni zdravo.
Pil samo bom žganje,
da vzdrževal bom svoje stanje.
Ker delal bom kraval,
kmalu zunaj bom pristal.

Praznoval bom svetega Martina,
kot vsa moja domovina.
Gosko bom preskočil,
zato pa večkrat si natočil.
V gostilni pri točilni mizi
bom v alkoholni krizi.
Spet pod mizo bom zaspal
in stranišče pokozlal.

Potem prišla bo zima,
smučanje me ne zanima,
kuhan šnops pa je prima.
Šel sem rajši v kino,
gledat kriminalko fino.
A pred dvorano
srečal svojo klapo sem pijano.
Šli smo v Šestico
na šnops pa pir in pico.
A kmalu so nas izprli,
ker smo preveč se drli.
Zunaj pil sem iz flaše,
to mi vedno paše.
Na Prešercu zaspal sem na stopnicah
in sanjal o krivicah.
Zbudil me je policaj
in odpeljal v pripor nazaj.
Tam dobil sem enega na gobec
in izpumpali so mi želodec.
Za božič izjemoma bom trezen,
izgovarjal se bom na bolezen.
Čakal bom na darila,
vmes se bo kakšna flaša dobila.
Prespal bom novo leto,
staro res bilo je prekleto.
Sklenil bom, da trezen bom odslej,
a to pozabil bom slej kot prej.

Johan

MIMOBEG

Vračam se iz mesta, rdeča, stojimo.
Tk, tk, tk, tk, zelena, prečkaš cestišče ...
Razveselim se, nasmehnem in ti pomaham.
Razveseliš se, odzdraviš, pretekla so leta.
Križišče, rumena, zopet odhajava vsaka v svojo smer.

Maja Jana

Smrt

V malih mestih poznaš ljudi,
vsaj na videz,
kmalu opaziš, da znanih obrazov ni več,
izginjajo,
ni jih več.
Ne srečuješ jih na ulicah in trgih,
ni jih v oštarijah,
v nočeh se ne opotekajo proti domu,
iznenada te prešine,
prebode, da se zamaje svet,
tudi sam se izseliš,
ne bo te več,
ne na ulicah in trgih
ne v oštarijah,
ne boš se opotekal domov,
bel in sam,
na oni strani vrat
strašljivo odrešujoč pristan,
tam v zadnjem cipresovem zalivu na robu Padne.

Franjo Francič

P. I. J. E. M.

Pijem zaman.
Ne prikličem te.
Zopet sem pijan.

Črtomir Clonsky

Foto: osebni arhiv

Matjaž Odlazek

STORITVENE DEJAVNOSTI

»Velik bulš je u nedelo sedet u gustiln pa mislit na cerkev, kuker pa sedet u cerkvi pa tuhtat na gustilno! Tko da, poubi, vi kar sjadte tle,« nam je zbrani družbi razložil znani trboveljski gostilničar stare šole. Sej ne, da bi kakšnemu glih padlo na pamet, da bi šel v cerkev, je bilo pa vseeno fajn vedet, da v očeh Gospoda opravljamo plemenito delo.

Cerkev v Trbovljah niti ni imela takšnega vpliva kot pa v kakšnih drugih krajih, predvsem pa na podeželju. Sej veste, rdeči revirji pa te fore. Se je pa, vsaj kakor sem seznanjen, župnikom v Trbovljah kar dobro godilo. V gostilnah so zmer dobili za rundo, ker ziher je ziher, nikol ne veš. Pred kratkim pa smo enega izgubili tudi zato, ker je njegova ljubezen do boga izgubila dvoboj z ljubeznijo do poročenege ženskega mednožja. Vidim pa še kar bivšega tipa od te dotične dame, kako še vedno hodi naokrog s precej masivnim križem okrog vratu, pa bojda tudi ofer pri njem še kar laufa. Enkrat mu moram čestitati za trdnost njegove vere, pomojem mu raj ne gine.

Če se pa vrnemo v tisto prejšnjo gostilno, ki stoji na hribu nad Trbovljami: res je oldskul. Hladilnik so nabavili mogoče kakšnih 20 let nazaj. Prej tem novotarijam niso ravno zaupali. In če si takrat pojarmal, da se ti pir ne zdi glih najbolj mrzu, te je šefica nazjala, da kako da ni: »Sej je direkt iz kjudra!« Ampak zna pa nardit genialno svinjsko pečenko in še par teh domačih zadev, tko da smo se tam gor kar radi oglasili.

Nekoč smo gor slavili nek rojstni dan. Dobrih deset let nazaj je blo to. Ker je slavljeneec praznoval glih okroglo obletnico, se nam je zazdelo, da bi se ta imeniten dogodek lahko popestril s striptizeto. Ja, vem, seljačko, ampak jebiga, takšni smo. No, takrat se je spet izkazala moderna opremljenost te gostilne. Njen menedžer je prinesel CD z vsemi striptizerskimi uspešnicami, in ko je šefico pobaral, kje imajo pa kakšen plejer, da bi tole reč potisnil vanj, ga je samo debelo gledala: »Nimamo nč tazga!«

Dama je svoje delo vseeno vestno opravila in se najbrž prvič v karieri slačila na radijska poročila (ker radio pa imajo) in s tem demonstrirala visok nivo profesionalizma. Za razliko od prej omenjenega tipa, ki ima svojo vozovnico za v raj že tako rekoč v žepu, mal dvomim, da nam takšne eskapade ravno pomagajo, da se vkrcamo na isti vlak, ampak ja, vsaj ne sedimo v cerkvi in tuhtamo na gostilno.

BATERIJA IN POLNILEC

»Pridi, da te napolnim,« je polnilec pomežiknil bateriji.
»Ne zdaj,« mu je sramežljivo odvrnila baterija.
»Si zaščiten?« ga je naposled le potihem vprašala.
»Sem,« je romantično odvrnil polnilec in jo lepo pogledal. »Imam varovalko, regulacijo napetosti toka, se ravno prav segrejem. In če sem preobremenjen, se tudi izklopim,« je še dodal.
»Ohhhh,« je nežno dahnila baterija.
»Pa imaš tudi zglajen tok, brez večjih

nihanj?« »Imam, imam,« je nežno odvrnil polnilec. »Moje vezje mi to zagotavlja!«
»Ohhhh,« je spet nežno rekla baterija. Primaknila se je k polnilcu in mu zelo nežno zašepetala:
»Potem pa pridi in me napolni!«
»Do konca?« je vprašal polnilec.
»Daj, do konca,« je dahnila baterija. In živela sta skupaj do konca svojih srečnih dni.

Bojan Schwentner

Foto: Elexa

BREZDOMKA, 17.

»Veš, mami, zdravnica mi je svetovala, da se pogovorim s tabo glede domskega varstva. Postaja vse težje, da živiš sama, in punce je včasih že kar malo strah, v kakšnem stanju te bodo našle. Potrebovala bi celodnevno oskrbo in v domu bi dobila prav to, pa še družbo bi imela in ne bi tako mislila na vso to zadevo s cirozo. Kaj praviš, zakaj ne bi skupaj našli kje kak lep dom zate, lociran, kjer koli ti želiš?«

»Ne pride v poštev. Ne grem v noben dom, še lahko sama skrbim zase, imam tvojo podporo in tudi punce iz Frankota mi veliko pomagajo.«

»Veš, kaj se je nazadnje zgodilo, ko si želela malo miru? Bojim se, da bo to postala naša nova normalnost. In nočem, da tako trpiš v starosti. Dovolj, naj ti pomagajo. Boš videla, da ti bo všeč. Za denar pa ne skrbi, bomo že kako.«

Od januarja sem bila namreč zaposlena v zasebni firmi iz Šoštanja. In Peter je dobro služil. Sodišče že razsodi znesek, ki je pravičen. To me ni skrbelo. Bolj me je skrbelo dejstvo, da spet zavrača ponujeno pomoč in trmari po svoje.

»Nočem biti zaprta v nekem domu. Naveličana sem že nadzora, nisem več otrok, a veš. Celo življenje me nekdo nadzira, jaz pa bi rada bila malo svobodna,« je rekla.

Svobodna, kako svobodna? Zdaj ni čas za igranje upornika brez razloga. To ni igra.

»Mami, kakšna bo cena tvoje svobode? Da se boš zbuvala v svojih iztrebkih? Da boš vsa zmedena hodila okoli bloka ob desetih zvečer, oblečena v spalno srajco? Strah me je zate. Moram vedeti, da si na varnem in da ti nič ne manjka.«

»Ne bom se več pogovarjala o domu, povej zdravnici, da zavračam. Ne morejo me prisiliti.«

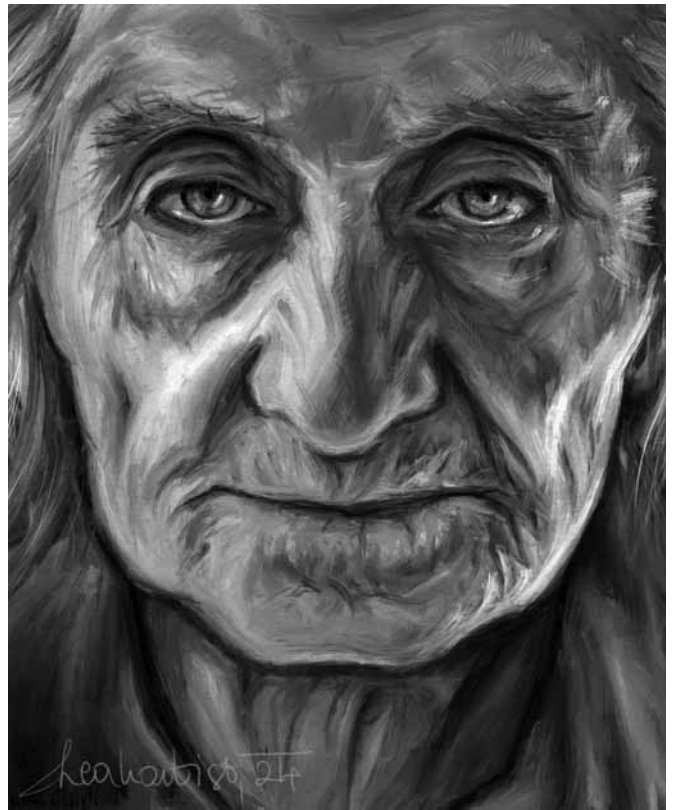
»Dobro. Podprla te bom pri tvoji odločitvi. Povej, če si premisliš. Itak pa veš, da so čakalne dobe dolge. Zato bi bilo pametno podpisati že zdaj, ker ne boš takoj na vrsti. Ampak kakor želiš. Ne bomo te silili.« Dvomila sem o njeni odločitvi, ampak sem imela občutek, da telo ne bo več dolgo zdržalo in zato sem jo podprla. Vedela sem, da umira in da pred sabo nima več kot dobrega pol leta življenja. Imam jo rada takšno, kakršna je, in to mora čutiti, slišati in videti. In res mi je bila zelo hvaležna. Celo pismo mi je napisala in mi ga prebrala, da me je spravila v jok. Slišalo se je kot poslovilno pismo. Bilo je lepo, a hkrati žalostno. Polno zahvale, za vse, kar sem zanj v teh letih storila, in polno občudovanja, kako mi je uspelo tako spremeniti svoje življenje, da sem postala tako dobra oseba, mama, partnerka, sestra in hči. Na koncu branja sva obe jokali in tistega dne ne bom nikoli pozabila. Pomirja me misel, da sva imeli vsaj teh nekaj tednov, da sva si vse povedali in se v miru poslovili. A slovo je bilo mučno boleče in dolgo.

Ko je bila maja odpuščena iz bolnice, bil je petek, nas je skrbelo, če bo sploh dovolj pri sebi, da bo pravilno jemala vsa predpisana zdravila. Punce iz Zavoda Franko so se spet zelo izkazale in ji v lekarni kupile organizator zdravil. Nato so ji sproti nastavljalje v predalčke, kdaj in kaj mora vzeti.

Za soboto je izrazila željo, da bi imela malo miru. To ni dobro, me je prešinilo. Ampak strinjala sem se, sem jo pa vseeno poklicala zjutraj, opoldan in zvečer. To navado sva imeli že od takrat, ko je bila še na ulici. Za nedeljo sva se z bratom odločila, da greva na obisk. Ko sva prišla, je takoj butnil v naju vonj po urinu, vedela sem, da ima težave z uhajanjem. Brat ni mogel vstopiti, jaz pa sem.

»Ostani zunaj, bom odprla okno, da se malo prezračijo stanovanje,« sem mu rekla in videla, da je bila mama malo užaljena, ker ni vstopil.

»Ne oziraj se nanj,« sem jo tolažila, »ni vajen takih stvari, saj veš, da še nima otrok,« sem jo poskušala razvedriti. Bila je bosa, in

Leah Artist Mihalci

ko sem odprla okno, sem jo še preoblekla in se med obuvanjem nogavic z njo prijazno in mirno pogovarjala. Nisem je obsojala, zakaj je to naredila, niti se nisem jezila, da bom morala počistiti. Tretirala sem jo kot majhnega otroka, ker je v tistem trenutku res delovala tako neobgljeno. Hvaležna mi je bila za to. In pohvalila me je, kako sem vestna in dobra hči. Da se vidijo izkušnje pri skrbi za starejše ljudi. Tudi stari mami sem veliko pomagala v njenih zadnjih tednih in mesecih, vsi domači smo se menjavali. Ampak mama je imela drugačno situacijo. Potrebovala pa je isto stvar, razumevanje, podporo in ljubezen. Ni to tisto, česar si konec koncev vsi želimo? Tudi jaz bi si želela, da bi z mano v mojih zadnjih dneh ravnali spoštljivo in ljubeznivo. Gledala sem mamo in šlo mi je na jok. Morala sem jo objeti in ji reči, da jo imam rada, ne glede na vse. Videlo se ji je, da ji je težko in da je tudi ona zadrževala solze. »Jaz tudi tebe, lastovička moja,« mi je rekla in pogoltnila slino. V obraz je bila rumena zaradi zlatenice, ki jo je imela že nekaj časa. Na videz je bila kar malo grozna, videlo se je, da je močno shujšala, rokice je imela kot otrok, trebuh pa kot nosečnica. Zadnje čase je spraševala o domačih, tudi o očetu, kako je in če je zdrav. Odpustila mu je. Poznalo se je po načinu govora, da je pomirjena s preteklostjo. Ko bi le bil oče tega zmožen. Šli smo na kosilo in nedelja je šla proti večeru. Bratu sem že po poti k njej rekla, naj se pogovorita, ker kmalu ne bo imel več priložnosti. Tako sem ju po kavici pustila sama. Veliko si imata povedati, sem razmišljala sama pri sebi. Upala sem, da mu bo povedala, da ga ima isto rada kot mene in da ob ločitvi ni mogla skrbeti niti zase, kaj šele za njega. Ampak ni bilo dolgo, ko je mama prišla za mano, in dobila sem občutek, da iz pogovora ni bilo nič. Kmalu sva jo peljala do stanovanja in se odpravila domov, jaz sem imela zjutraj namreč službo.

Zvečer sva se pred spanjem še slišali, saj sva imeli navado voščiti si za lahko noč. Vse je bilo v redu in doživela sem pravi šok, ko me je ena od punc poklicala po malici in mi povedala, da je mama ravno na sprejemu v bolnico. Zjutraj so jo našli ležati na tleh ob postelji, neodzivno. Nič mi ni bilo jasno. Kaj se je dogajalo ponoči? Je pila? Vzela pomirjevala? Ni odgovarjala in spet je smrdela po iztrebkih. Prosile so me, naj pridem počistiti za njo. To ni bila njihova dolžnost.

Seveda sem pristala. Poklicala sem brata, in ta me najprej ni hotel peljati.

»Pa kako, če sva bila včeraj pri njej? Vse je bilo v redu, tudi jedla je normalno in se pogovarjala.«

Ni razumel, kot tudi jaz ne.

Na koncu je le popustil in me vprašal, kdaj in kje se dobiva. Vinjeta nama je še veljala in hitro sva bila v mestu. Ko sva se peljala proti bolnici, pa je naenkrat počilo. Na križišču se je v naju zaletel dio, poln mladine pod vplivom. Zadeli so voznikova vrata in ustrašila sem se za brata.

»Povej, si v redu?« sem ga takoj vprašala. Udaril je po volanu in zakričal.

»Sem vedel, kaj bo. Še ate mi je rekel, naj ne hodim gor, ker ne poznam mesta.«

»Še avto boš razbil, me je svaril,« je ves razburjen dejal.

Stopila sva iz avta. Jaz sem klicala policijo, brat pa je gledal, kakšna je škoda. Zmajeval je z glavo.

Medtem ko smo čakali na policijo, sva razmišljala, kdo je sploh kriv za nesrečo. Tolažila sem ga, da sva midva počasi peljala iz krožišča, ko so se oni zaleteli v naju. Res so pridivjali, kar naenkrat so se znašli tam.

Policija je bila hitro pri nas, da nismo ovirali prometa, so se avti morali premakniti na pločnik. V tistem mi je zazvonil telefon. Bila je ena od punc, ki me je klicala iz bolnice. Povedala sem ji, da sva že pri bolnici, ampak da sva imela prometno in dvomim, če bova sploh lahko prišla do mame.

»Joj, žal mi je za vse. Mama je še vedno zelo slabo, nič ne komunicira, tu in tam pove kakšno besedo. Jaz odhajam iz bolnice, ker so jo ravno sprejeli na oddelek.«

»Ko tole uredim, bom šla počistit stanovanje in dat prat perilo. Jutri pa naj ga ena od vas obesi, ključ bo pod predpražnikom.«

Policist je ugotovil, da oni niso krivi, čeprav so prehitro pripeljali.

Midva bi se pred krožiščem morala ustaviti in preveriti, ali je prosto.

Ker nama je na drugem pasu zakrival pogled nek tovornjak, bi morala počakati, da zapusti križišče, in šele nato se bi lahko vključila v promet. Ampak krožišče je zelo specifično, ker niti ni celo krožišče, ampak samo na pol, in če ne poznaš zadeve, hitro spregledaš. Bratu sem pomagala poravnati položnico za kazen, on pa je moral dati popraviti avto, ki je bil skoraj totalka. Komaj sva se pripeljala do doma. Važno, da se nikomur ni nič zgodilo. Le voznik v onem avtu je imel žal poškodovano roko, tekla mu je kri. Njihov avto je bil totalka in niso se mogli odpeljati naprej, poklicali so vlečno službo. Imela sva srečo, da je šlo za avto, vreden tristo evrov. Kaj, če bi bil poškodovan avto za petnajst tisoč evrov? Dobro smo jo odnesli.

Mamo so stabilizirali in spet je bil na vrsti pogovor o domu. Bila sem na njeni strani, kar sem povedala tudi puncam. Vseeno pa sem na svoj diplomatski način z mamo govorila o tem, kako se ne bi bilo slabo vpisati na čakalno listo. Obe z Ivo sva ji počasi prigovarjali in kmalu je popustila. Želela je, da napišem seznam vseh domov v bližini, in ko se bo odločila za enega ali dva, bomo šli pogledat. Itak pa ji je bil najbolj všeč dom na Taboru v Mariboru. Ni hotela preveč stran iz mesta, Maribor in prijazne ljudi v njem je vzljubila. Jaz bi jo imela seveda raje bližje in navijala sem za Slovenske Konjice, Špessov dom. Kmalu je bila odpuščena.

Kaja Tomič

Foto: Nada Žgank

Mariborska scena:

Goran Šrok – Gogi, Maribor, 58 let

KRAJA SE NE SPLAČA

Kaj neki pomeni beseda varanje? Vsekakor pomeni nekaj zelo slabega, vsaj za enega, ako ne za več oseb. Kakor koli že, velikokrat sem varal in danes, ko pomislim na to, nisem nič kaj preveč ponosen na to dejstvo. A kar je storjenega, se popraviti ne da. Kar je, pač je, in s tem bom moral živeti do smrti. Mislim predvsem na varke v poslovnem smislu. Izvedel sem kar nekaj zelo velikih prevar oziroma goljufij in jo na srečo odnesel brez večjih posledic. Goljufi morajo biti inteligentni in zelo iznajdljivi ljudje, vredni vsega spoštovanja med »nami lopovi«.

Dogajalo se je nekje leta 1997. V trgovinah z belo tehniko so tako kot danes dajali ob vsej potrebni dokumentaciji in ob plačilu prvega obroka robo, potreboval si le potrdilo, da si redno zaposlen. Nabavil sem si štampiljko od firme Swati in po trgovinah nabral pole, ki bi mi jih potrdili v firmi. V bližnjem lokalnem sem jih izpolnil in poštempljal ter ajd po robo. Čisti biznis oziroma kraja v popolnem smislu. Niti najmanj se nisem utrudil. Organizirano sem imel dobresedno vse. Od prevoza do kupcev, ki jih ni manjkalo. Robo sem prodajal po polovični ceni in to je bilo to. Ni trgovine, ki je ne bi obiskal. Bil sem moški, oblečen v najdražja oblačila, odišavljen z najdražjimi parfumi in nastopal kot poslovnež, ki je poln keša. Verjemite, da sem se počutil zelo vzvišenega, saj sem se v enem dnevu izvil iz revščine. V enem samem mesecu sem »obogatel«. A so me po enem mesecu pri

nečednostih ujeli. Ujel me je gospod Kangler. Ako ste pomislili na župana Maribora, imate stoddotno prav. Dečko me je ulovil s sušilnim strojem v avtu. Bil sem brez vozniške in na parkirišču sem čakal kupca. A glej ga zlomka, usoda je poskrbela, da se je mimo pripeljal Kangla in igra je bila gotova. Odpeljali so me komplet z avtom in sušilnim strojem na PP Tabor. Po štiriurnem zaslišanju so me izpustili in sem šel direkt v trgovino, kjer sem imel rezervirano še eno televizijo. Popoldanska izmena ni še nič vedela o meni, zato sem to izkoristil sebi v prid. Lahko rečem, da sem imel veliko mero poguma. V lopovskem svetu bi dejali, da imam velika jajca. Naj še omenim, da zaradi teh goljufij nisem bil v zaporu niti en dan. Veljal je zakon, da če te v dveh letih ne privedejo pred preiskovalnega sodnika, primer zastara. Ker sem bil pravi ekspert v skrivanju pred lovci na mojo glavo, je bil to mačji kašelj.

Dragi bralci, drage bralke. Ne počnite tega v lastni režiji, saj takšno nezakonito početje nekaj časa še gre, a na koncu vas vsekakor dobijo. To bi bilo od mene za danes vse. Ker pa ne morem iz svoje kože, vam dam za sam konec še en prijateljski nasvet. Bodite pošteni, če pa se odločite, da ne boste, bodite pripravljeni, da vas dobe in kaznujejo! Hvala vam, da ste me brali, saj pišem ravno zato.

Bajči, čavči in do naslednjič adijo!

TOKOKROG 10

Moje bivanje v Centru za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog – CZOPD.

PRIBOLJŠKI

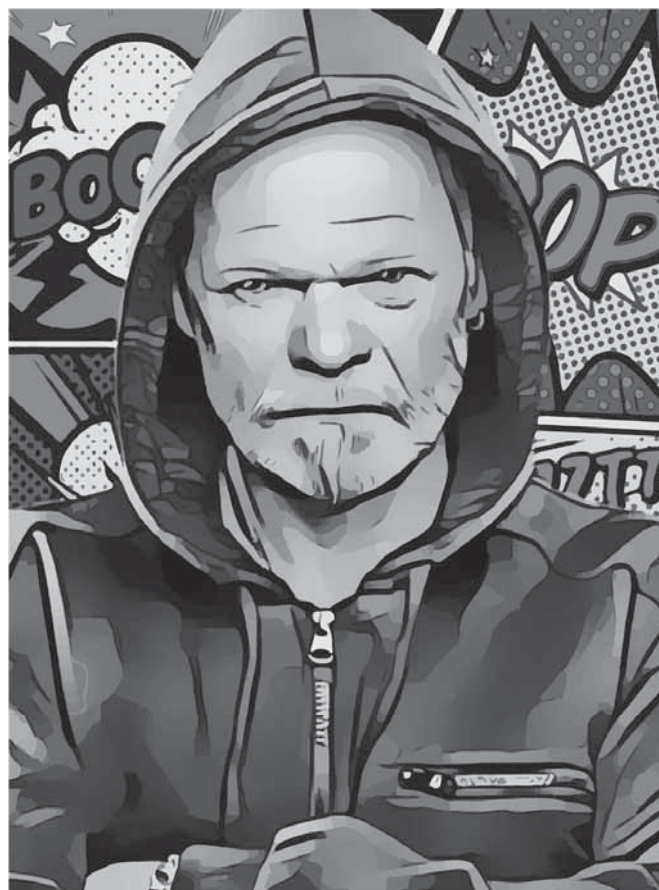
Najbolj pridni smo takrat, ko čakamo na kosilo, še bolj pa takrat, ko čakamo na večerjo. Kot lačni Somalci stojimo pred steklenimi vrati in gledamo v jedilnico, kjer terapevt polni krožnike, in reditelja, kako jih zloga na mizo. Vsem se cedijo sline, in ker ne smemo biti v jedilnici, ko se tala hrana, je lakota še toliko hujša. Pred vrati zmeraj padajo komentarji kot danes je pa dober za jest, za mizo pa kok je vse brez okusa. Najhujša mora pa nastopi takrat, ko za koga zmanjka priboljška, ker so jih pač dali premalo. Takrat padajo cele diskusije, komu se je treba pritožiti. Ker toliko pameti že premoremo, da se ve, da je pritoževanje terapevtom pač brez haska. Torej, komu poslati pritožbo, kdo je minister za zdravstvo? Vedno je lažje opaziti tuje napake kot pa svoje, čeprav, če dobro pomislim, nas ravno to tu učijo, opaziti tuje napake in jih (joj, kako sovražim to besedo) IZPOSTAVITI. A glede hrane se nimamo komu izpostaviti, in čeprav si terapevt zapiše, česa je zmanjkalo, še nikoli nismo kasneje tega dobili.

KRIVA POTA TV

Vsake toliko na oddelku zavlada prava tišina. Denimo, ko je na urniku FIT & FAJN. In ker je praznik, to pomeni, da profesorja telovadbe ni v službi, zato se fit & fajn izvaja v fitnessu. Športati se mi ne da, fitnesirati še manj in iz tega dejstva izhaja tišina, o kateri sem pisal v začetnem stavku. Veliko sopacientov je »razbacanih« in so se zapodil v fitness, tako da sem na oddelku skoraj sam in imam čas pisati te stavke. V dnevni sobi pa medtem kraljuje televizija, seveda ugasnjena, ker jo je dovoljeno gledati le ob točno določenem času. Televizija predstavlja prepovedan sadež, in če se kdo »spozabi« in jo prižge, so krivi vsi, ki jo gledajo. Se mi zdi pa ta fora s televizijo prava groteska. Je v dnevnem prostoru, kamor terapevte redko zanese, in daljinec je na dosegu roke. Tako je res prepovedani sadež, še bolj pa jabolko spoznanja, ker, ko ga utrgaš, spoznaš, kdo je voluhar, ki te bo zjutraj na skupini scinkal. Vse tukaj notri se odvija kot igra kdo je morilec, saj moraš venomer paziti, da te kdo ne vidi na krivih poteh, ker te potem drugi dan zjutraj čaka odstrel.

KAJ JE MOJA LJUBEZEN?

Ne mine dan, da ne pomislim na svoja dva otroka in krivico, ki sem jima jo prizadel s tem, ker trenutno nisem zraven njiju. Res me stisne pri srcu, ko se zavem, kaj sem jima storil in kako bi se jaz počutil na njunem mestu. Želim jima čim prej vrniti starša, če ne dva pa vsaj enega. Tisti en starš bom po vsej verjetnosti in svojem trudu jaz, saj moja žena ne kaže nobenih znakov, da si želi družine nazaj. Otroci so za čas najinega zdravljenja zaupali CSD ju, ki ju je namestil pri rejniški družini, dokler se midva ne sčistiva. A moja žena nič ne dela na tem, da bi dokazala, da se je zresnila, in njeni testi so kar naprej pozitivni na droge. To me spravlja v tak obup, da se dostikrat ujame z mislimi pri stricu Heroinu in teti Sanvalki. Vem, da je tako razmišljanje daleč od cilja, ki ga želim doseči, se pravi popolni abstinenca. Ko se poglobljam v svoje misli, ugotovim, da vsa ta želja po drogi izvira iz ene same želje – in to je, da bi se le še enkrat poknu in doživel fleš in zaspal za nekaj ur. Res bedna želja glede na

Prettyleepy1

to, da sem tukaj, in glede na to, kakšna odgovornost me zunaj čaka. Stalno poudarjam, da sem se prišel zdraviti ne toliko zaradi sebe kot zaradi tega, da bomo spet normalna družina. Že milijonkrat so mi terapevti rekli, da moram prvo poskrbet za svojo abstinenco, šele nato za otroke, da je to le bonus na moje zdravljenje. Pa kaj, ko moč heroina tako vleče in vleče ... Težko je to ubesediti.

TEŽKO PISANJE

Vsak dan pišem. Vsako jutro pišem. Vsak večer pišem. Zdaj v bistvu pišem vsakič, ko imam čas in malo miru. Poskusil sem pisati tudi med skupino, tako jutranjo kot večerno, pa so me terapevti hitro »ukinili«. Razložil sem jim, da sem se v srednji šoli naučil pisati in poslušati obenem, in to potrtil s ponovitvijo besed, ki so bile izrečene na skupini med zapisovanjem, preden me je terapevt opozoril, da naj raje poslušam, kot da pišem. Še sam sem bil presenečen nad tem, da sem brez napak ponovil izrečen stavek, a to za terapevta ni bil zadostni razlog, da bi mi pustil naprej pisati, medtem ko so drugi govorili. Čeprav je bilo res impresivno, ko sem zdrdral, kar je že govornik pozabil. Zakaj ta razlaga? Ker sem zelo jezen, bolje rečeno norim, zaradi svoje žene, ki mi ni zmožna odpisati, pa čeprav bi napisala le pozdrav in dve besedi. Kaj ima to veze z mojim pisanjem? Zato, ker jaz lahko pišem kar koli pač že, kadar koli, tudi v najbolj nemogočih situacijah, ona pa si v ljubem miru zunaj ne more vzeti nekaj minut, da bi spacala skupaj nekaj besed. Prav tako sem jezen tudi na njenega brata, svojega prijatelja, ker mi vsaj on ne odpiše in razloži situacijo, zakaj ne dobim ženiniga pisma. Resnično sem jezen. Mene pisanje pomirja, morda bi tudi njo. Norim in si mislim najslabše o svoji bedni ženi. Resnično sem jezen in razočaran.

Anatej

Taubi

NAŠ NAJLJUBŠI BLOK

Foto: JN

Živim v bloku, ki je malo drugačen. Je že kar majhna posebnost okolice. Le kaj si okoličani mislijo ob toliko obiskih policije? Včasih se mi zdi, da ima policijska postaja parkirišče kar pred našim blokom. Sicer je bilo njihovih obiskov pred leti precej več, pa se sprašujem, če se v našem bloku dogaja manj scen ali so se naveličali hoditi sem. Toda resnica je malo drugačna. Eden od varnostnikov mi je povedal, da ne hodijo več, ker nimajo uspeha. Pisanje kazni pa je brez pomena, ker se te ne plačujejo. Toda roko na srce, ni ves blok tako scenski, kot se zdi. Z malo pozornosti sem opazil, da prednjači 2. nadstropje, kjer živim tudi sam. Naše nadstropje ali po domače žur štuk.

Ne vem, kje naj začnem. Najbrž na začetku. Se tisti, ki naseljujejo ljudi v blok, sploh vprašajo, koga vseljujejo? Najbrž se. A se stanovalci vseeno sprašujejo, če mislijo iz tega nadstropja narediti bolnico. Nekaj najemnikov pač ne spoštuje pravil, ki nam jih odreja stanodajalec. Niti z logiko sobivanja nimajo nekih bližnjih točk. Tako pač gre. Še posebej, ko gre kdo na veliko potrebo, pa zgreši školjko in potem z drekom riše po tleh. Ali ko zvečer malo pretirava pri jemanju obvezne medikamentne terapije in zraven spi še kakšen kozarček preveč in potem svojo energijo glasno sprošča, ne meneč se za to, da marsikdo želi spati. In naredi na kuhinjskem balkonu govorniško-pevski nastop za vse okoliške bloke. Toda to je samo kanček vsega cirkusa tu pri nas. Veste, kakšen žur je, ko nekdo začne kuhati, nato gre v svojo sobo in pozabi, da je prižgal kuhhalno ploščo? Ves hodnik zakajen. Alarm nabija kot pri norcih. Mar je požar? Ne, le vode je v loncu zmanjkalo in vsebina se je vžgala. Jebat ga. Pa največje čudo je, da ni nihče dal nič kuhati. Ja, duhovi vladajo našemu nadstropju. Toda tudi ti naši alarmi so neka posebnost. Zvonili naj bi, če kadiš v svoji sobi ali v skupnih prostorih. Pa očitno ni tako. Nekateri v našem nadstropju se sprehajajo po hodniku s cigareto v ustih in ne jebejo žive sile. Ali kuhajo s čikom v gobcu. Kar pa se kajenja v skupnih prostorih tiče, pa imamo tudi eno nerazložljivo stvar. Večkrat v tuš kabini

opazimo cigaretno ogorke. Res je, da je tuširanje krasno in za marsikoga že kar orgazmično. Tako si nekdo pripravlja kopalnico že vnaprej. Odpre vse tuše z vročo vodo, da se v kopalnici naredi wellnes megla. Prinese radio, pijačo, cigarete in sproščanje se lahko začne. Toda še vedno mi ni jasno, kako se lahko kadi pod tušem med tuširanjem.

Skratka, naš štuk je poln cvetk. Naše pritožbe so prazni papirji. Tistega, ki nam piše račune za obratovalne stroške, pa briga še manj. Nikoli se niso vprašali, kolikokrat smo stanovalci sami, s svojimi čistili pospravljali za umetniki iz nadstropja. To njih ne briga. Pomembno pa je, da plačujemo dodatne stroške čiščenja. Dodatne stvari, ki si jih izmislijo tam v pisarnah, od koder ne vidijo v naš blok. Tako so nazadnje »oglobili« naše nadstropje z zaklenjenimi okni na hodniku. Šest ključavnic za 25 sob. Vsaka soba je morala dati nekaj več kot 12 evrov. Veste, da sem šel prav pogledat, če so te ključavnice zlate. Bi jih kar pokradel. Toda ne, v obrazložitev so napisali, da se nismo ozirali na opozorila glede odpiranja oken, ki so na nevarnem mestu. S tem se strinjam. Ne strinjam pa se z opozorili. Za vsako malenkost obešajo opozorila po vratih hodnikov. V bloku sem že od začetka naseljevanja teh prostorov, pa teh opozoril nisem nikoli ne videl ne slišal. Tudi za te ključavnice ne bi izvedel, če ne bi bral postavk računa SPL in ga kot ponavadi primerjal z drugimi nadstropji. Kar pa se tiče teh ključavnic, si dovolim še eno malenkost. Prosim, da začnete razmišljati, kaj, če se komu v našem nadstropju strga in se vrže skozi okno. Rešetak na sobnih oknih namreč nimamo. Mar se vam to ne zdi dobra ideja? Rešili bi naša življenja, kot ste napisali v obrazložitvi računa, in še bogato zaslužili. Mi pa bi se počutili krasno v odklenjenem zaporu.

Kaj bi se dalo narediti? Nič. Naše pritožbe končajo v pisarniških predalih. Naši pozivi na sestanek končajo pri obljubah. Sicer je SPL enkrat poslal neko teto na ogled. Toda nič se ni spremenilo, ker ni našla nič posebnega. Tako da ...

011
KRALJI
ULICE

ZVEZA KLOŠARJEV SLOVENIJE

HORUK V NOVE ČASE

Tako. Novo leto je mimo in mi smo zakorakali v nove čase. Seveda brez namigovanj, da se bo vse blazno podražilo in da je vse skupaj eno veliko sranje za nas uboge, že ne bi šlo. Tako pač gre, a za zdaj se (vsaj) nam življenje ni še čisto nič spremenilo. Smo tam spodaj in vemo, da bomo tam tudi ostali. Seveda pa nas moti to, da nas mnogi na družbenih omrežjih obsojajo, da živimo in služimo bolje kot zaposleni. Ni res in nikoli ne bo. Toda najbrž je to zloba, ki se vse bolj razrašča med ljudmi in bi nas rada pripeljala v totalni življenjski poden. Ne bo vam

uspelo. ZKS se bori in se bo borila tudi v tem letu za humano preživetje vseh, ki so naši člani, in teh je ogromno. Še največ pa je tistih, ki zaradi sramu ne priznajo, da so del nas. Toda mi se tolažimo, da smo preživeli že dosti hujše stvari, kot je življenje danes. Pa ne po zaslugi vašega denarja, ampak po zaslugi tega, da vemo, kdo smo in v kateri rang človeštva spadamo. Še enkrat, ne boste nas mogli zatreti in nas spraviti v slabo voljo. Le s smehom in štosom vas lahko premagamo.

ZKS

NEK CESTNIH AJ

FORMULA

Ne znam vam povedati zanesljive oziroma točne formule za uspeh. Lahko pa vam izdam formulo za neuspeh: ves čas poskušajte ugajati drugim, le sebi ne. In izognite se ne poskušati ponovno. Takojšni obup te odpelje v neuspeh. Če želite uspeti, pogumno poskušajte in uspelo vam bo.

Prettyboy43

IN PRIŠLA JE POLI

Čeprav je šele začetek leta, bo gotovo tudi ob koncu leta ta izjava kandidatka za izjavo leta. Zgodilo se je na mrzel deževen dan na Metelkovi v Ljubljani. Premraženo dekle, ki mi je kasneje dejala, da ji je ime Poli, me je prosila za požirek kokakole, ker ji ful paše voda. Poli, še enkrat ti hvala za obilo smeha in nepozabno izjavo.

Čuri

P. S. Da. Hrček je iz narave.

USTAVIMO GENOCID

Vsi vemo, da mislim na Palestino in Palestine. Ne bom ponavljala vsega, kar se dogaja, saj verjetno že vse vemo. Grozote, ki se v civilizirani družbi 21. stoletja zagotovo ne bi smele dogajati! Ves svet nemo gleda genocid, in kar je še huje, ga celo podpira. Ne želim preveč zaiti v politiko, vendar vsi vidimo, da je večina »pomembnih političnih glav« na strani morilcev otrok, civilistov, nedolžnih ljudi. Znane so besede, ki so bile izrečene nekako takole, pred pribl. 80 leti: »Kaj nismo vsi ljudje, kaj niso vaši otroci enaki našim, kaj nismo enaki? Če nas ranite, krvavimo, tako kot vi.« Ko postaneš hujši kot nekdo, ki si ga najbolj sovražil.

Nina Stepanović

STAGNACIJA

Pozdravljeni, spet se vam oglašam jaz, ki sem bil zaprt na Forenziki. Zdaj sem na svobodi in v času, ko sem bil notri, sem pridobil kar 20 kilogramov teže. Kar je problem, ki ga je treba rešiti. In zdaj me je prijatelj povabil na dnevne sprehode okoli Golovca na Fužinah. Priznam, da nimam prav nobene kondicije več. Včasih sem dnevno fitnesiral in hodil v hribe in v gore. Od Forenzike dalje pa je vsa kondicija izginila, in z njo tudi fizična moč.

Sprehod začneva pri fužinskem gradu in greva potem po Poti spominov in ob Ljubljanci ter nato še do Golovca. Po sprehodu me vse boli, predvsem noge, ker imam pri desni stegnenici titanovo palico, ker sem imel hujši zlom. Zaradi novo nabrane debelost me boli tudi križ. Ko so me spustili, sem si kupil kolo, pa so mi ga na žalost ukradli. In potem sem kupil še enega, cenejšega, ki pa je tudi v dveh dneh žal izginil. Iščem tudi službo, se prijavljam na vsa možna delovna mesta, da se končno postavim na noge. A po dolgem času moram spet stati na prostem pred trgovinami in ponujati Kralje ulice.

Saj če rad delaš z ljudmi, se veliko pogovarjaš itd., je to kar v redu delo. Pridejo pa tudi trenutki, ko imaš preprosto občutek, da si klošar in zadnja smet med ljudmi, da fehtaš drobiž.

Ponujanje Kraljev sicer ni čisto isto kot klošarjenje, te pa marsikatera »stranka« opomni, da je tako, in te pošlje delat. Saj bi z veseljem delal, če bi le lahko. Pa trenutno ne morem, zaradi več razlogov. Ker sem bil zaprt, mi manjka delovne dobe, in to zmoti marsikaterega delodajalca. Poleg tega imam kartoteko in sem stigmatiziran kot kriminallec. Hvala pa vsem dobrim ljudem, ki pomagajo v teh težkih časih zaslužiti kakšen evro, da imam za najemnino in hrano.

Nesmrtni

INVENTURA

V letu, ki je za nami, se mi je veliko zgodilo. Med drugim sem dobil bivalno enoto, ne živim več v ljubljanskih garažah, na klopcah, v umazanih in zapuščenih hišah, kjer se je zgodilo bog ve kaj in te vsa slaba energija prostora zabija v tla. Pridno in redno sem obiskoval zobozdravnico, ki mi je izdelala protezo, tako da moj nasmeh ni več tako tragičen, kot je nekoč rekla moja mati. Pomagal sem tudi pri saniranju posledic poplav. Delo je bilo naporno, saj je voda strašna sila, ki vse podre in zmelje, tako da so mnogi ostali brez vsega in jim je pomoč še kako prav prišla. Občasno sem v okviru Društva Kralji ulice pomagal pri selitvah in čiščenju stanovanj in enot, sodeloval pa sem tudi na recitalu v Kinu Šiška ob izidu 200. številke časopisa. Kljub invaziji polžev mi je na vrtu uspelo pridelati nekaj zelenjave in ogromno feferonov, kar je bilo zelo dobrodošlo. Udeležil sem se pohodov v gore, nabiranja gob ipd. No, tako nekako je meni minilo leto. Pa vam? Lepo skrbite drug za drugega, pomagajte si med seboj in ne pozabite, da so mamila škodljiva in da boste umrli ali pa trpeli, če jih boste jemali. Torej: Pazite nase in na druge in vse naj v letu 2024.

Robert Ž.

PREHRANJEVANJE

Gledam v svojo omari. Plašč, lep, črn, mi je preozek. Krasno krilo, ki mi ga ne uspe zapeti. Svoje najljubše bluze pomerim in ugotovim, da so preozke. Treba bo shujšati. Resnično si jih želim obleči in se udobno in urejeno počutiti. V pričakovanju lepega. Začnem januarja ali pa februarja. V glavnem najkasneje marca. Drži kot pribito! Bodite dobro.

Xena

BRALKA

Prijazna gospa, ki me večkrat pogosti z burekom, me je na zelo mrzel dan povabila tudi na kavico. Zaradi mrazu sva se odločila za čaj, ki pogreje roke in telo. Prijazno sva se menila to in ono. Vesel, da moje stranke rade berejo naš časopis, sem pokazal svoj članek. Nasvidenje sva si še rekla in šla vsak v svojo smer.

Perica

PROMILI IN PREMESTITEV NA VAROVANI ZAPRTI ODDELEK

Ničkolikokrat se mi je v življenju zgodilo, da sem imel s prijatelji večdnevne pivske turneje. Na psihiatriji je pojoča travica pokazala 1,59 promila. Nato sem odšel v SVZ Hrastovec, kjer se je zgodba ponovila. Po več tednih smo imeli t. i. veliki guč, nato so me strpali na varovani zaprti oddelek. Tu so evidentno kršili človekove pravice, saj so me tja premestili brez sklepa sodišča, ki sem ga dobil tri tedne po vrnitvi na matični oddelek. Poleg tega sem bil v enem mesecu le trikrat na sprehodu in kavi. Zaklepali so mi sobo. Takratni varuh človekovih pravic g. Matjaž Hanžek je zapisal, da moramo biti vsak dan na svežem zraku in da morajo biti sobe odklenjene, da se stanovalci lahko umaknejo pred drugimi. Podobna situacija je tudi po drugih psihiatričnih bolnicah po Sloveniji. *Viva freedom forever.*

Robert Žerjav, Lesce

BOL

Gledala je stari vlak, kako jo vozi stran, ona je pa čakala dozo, da bi malo pozabila na bolečino v sebi. Prvič je čutila, da bo šlo vse v pravo smer, in imela občutek, da jo ima rad. A on ... imel je rad samo kokain. To je bila njegova ljubezen in njegov sovražnik. Njo je ubil psihično. Smeje se ona in veseli, ampak to je le blede senca nje. Rada bi jokala, a nima več moči. Želi si svojega miru.

TX

ANEKDOTE IZ PRODAJE

ČILI

Med ponujanjem uličnega časopisa sem letos z navdušenjem izvedela, da s prijetnim gospodom, ki že leta od mene kupuje časopis, gojiva isti kulinarični konjiček. Oba doma gojiva svoje čilije in jih rada uporabljava v različnih jedeh. Med pogovorom je nanoslo, da jih omenjeni gospod tudi dimi in iz njih dela omako za domačo uporabo. Dimljenih čilijev do sedaj še nisem imela priložnosti poskusiti, zato me je gospod ob naslednji priložnosti obdaril s semeni čilija različnih vrst in stekleničko domače prekajene čilijeve omake. Omaka je bila neverjetno okusna in gospodu sem hvaležna za to kulinarično doživetje. Bilo je nekaj posebnega. Gospodu bi se rada zahvalila za semena, ki jih bom spomladi posadila z avtorjevo dovoljenjem.

Špela

2024

Vsi se veselimo praznikov, čarobnega vzdušja in priložnosti, da smo z najbližjimi. A žal letos tega vzdušja ni bilo čutiti, zamenjala ga je zaskrbljenost. A kljub vsemu smo poskušali preživeti praznike čim bolj mirno. Čeprav obdobje ni ravno tako, kakor bi si ga želela, so mi ga letos določeni ljudje, ki jih redno srečujem, ko ponujam časopis, polepšali. Ne samo, da so poskrbeli, da moj hladilnik med prazniki ni bil prazen, deležna sem bila tudi prekrasnih pozornosti. Za božič sem od gospe dobila dva parfuma, od gospoda, s katerim se vedno nasmejiva, pa pončo, v katerega sem oblečena med pisanjem te anekdote. Vsem ljudem, ki nas podpirajo, še posebej pa zgoraj omenjenima gospe in gospodu, bi se iz srca zahvalila in zaželela mirno in zdravja polno leto 2024.

Špela

POLJE ČASTI, 22. DEL

Razgaljeno srce zdaj mirno čaka, da rož in trav semena v njem vzkalijo – prečudne dobre sile v meni spijo. In moj obraz je kakor cvetje maka, preveč krvi je svetle curek slan, studencev močnih, čisti sen željan. (France Balantič, 6. sonet Venca)

Luka se je novembra odločil, da bo začel predpripravo za vstop v bolnišnično zdravljenje svoje odvisnosti od drog na CZOPD v Ljubljani, ki naj bi potekalo dobre tri mesece. Obiskal je zdravnico in bil potem še dvakrat tam. Dobil je nalogo, da piše svoj dnevnik jemanja drog. Verjetno je obljubil, da se bo izogibal drogam. Poleg marihuane, ki jo kadi redno, sledi pogosto tudi vbrizgavanje heroína in kokaina. Ker živi sam v mali garsonjeri, se je k njemu preselil še »prijatelj«, ravno tako odvisnik, obiskuje pa ju tudi domačin, ki si sam ne zna vbrizgati mamila. Združujejo jih mamila, denar, hrana, stanovanje in igla ...

Staršema ni jasno, kje lahko fantje spijo in kaj se dogaja v malem stanovanju ...

Po vsej verjetnosti v Luku brbotata dolgčas in huda odvisnost, kajti Luka je na bolniškem dopustu, nekaj časa že ne dela v tovarni. Rekel je, da ne more več delati. Ne zmore vsakodnevne rutine, vstati ob petih, začeti delo že pred šesto zjutraj, delati, sodelovati z nadrejenimi, ki mu ukazujejo, kaj naj dela, oditi v prazno stanovanje in potem ubijati popoldneve in večere v želji po drogi.

Ta želja pa je neizmerna.

Človek, ki je tako navezan na svojo osamljenost, stopi iz sence le tedaj, ko v njej zazna neki globlji, poslednji klic in on se je še zadnjič prikazal iz nje in odvrnil svoj ščit. (Mohamed Mbougar Sarr, Najskrivnejši spomin človeštva)

Lukova družina pa trepetá, kdaj se bo odločil takemu načinu življenja narediti konec. Strah pred jutrišnjim dnevom venomer spremlja upanje, da mu še vedno lahko uspe, da še ni konec, da je še vse odprto, da se lahko zgodi čudež, pa četudi je to ujemanje neznatno in čeprav se vsi v družini zavedajo, da jih bo bržkone, če ne kar zagotovo, izneverilo. Vsak teden, ko je Luka obiskal CZOPD, se je dobil tudi z očetom, ki ga je peljal na kosilo, mu kupil pulover, ker je prišel kar v strganem, mu plačal kartico za nakup hrane v Tušu, in ko se je Luka peljal nazaj v Radgono, ga je poklicala mati, s katero se je prijazno pogovarjal o vsem, kar je doživel v Ljubljani. Obljubljal je, da se bo držal dogovora z zdravnico. Komaj je čakal, da bi šel januarja v bolnišnico. Samo še koncert v Mariboru v začetku decembra, potem silvestrovanje, potem ga čaka sprememba. Stanovanja v Radgoni ne bi imel več, ker bo prazno in je predrago za vzdrževanje. Nase je prevzel zaobljubo, ki pa je zanj preobremenjujoča. *Kot truplo, ki se ga niti sredi noči, celo s pomočjo kakšnega prijatelja, ne moreš znebiti. Poslej s tem bremenom tavaš od enega telesa do drugega, a ker pri nobenem ne najdeš miru, kmalu obupaš, da bo sploh kdaj prišlo pravo ...*

Pride čas, ko ga vednost o tem neizbežnem razočaranju začne odvracati od vsakršne nove izkušnje; vendar ga bolj kot ta vednost teži nezvestoba samemu sebi, prelomljena obljuba, in to ga hromi, ko se pred njim razgrinja ocean poželjenja in ga vabi k sebi.

Strah pred preteklostjo v sebi nosi zgolj težo lastnega nepokoja. Ne kes ne slaba vest ne moreta spremeniti dejstva, da je preteklost dokončna, temveč, nasprotno, potrjuje, da je nespremenljiva. Ne obžalujemo le tega, kar je bilo, obžalujemo tudi oziroma še zlasti to, kar bo za vse večne čase.

Ko je šel Luka naslednjič v Ljubljano, se je spet srečal z očetom, mami pa je napisal, da se ne vrača z avtobusom, ampak je dobil cenejši prevoz. Da se slišita naslednji dan. Naslednji dan je bil Luka nedosegljiv. Pa naslednji dan tudi. Tretji dan se je javil, da je na avtobusni postaji, 17 kilometrov stran od stanovanja, da je bil v »depri«, zato se ni javil, da je moral k prijatelju. V nedeljo se je nenadoma pojavil doma. Umazan, premražen in lačen, z obrazom premaganca. Presenečenje za očeta in vse druge. Spet ena od njegovih laži. Potem ko je hudo, poišče izhod v sili.

V resnici sploh ni šel v Radgono, ampak se je srečal z dilerji, z narkomani v Ljubljani in skupaj z njimi užival drogo, postopal po mestu, spal pa v eni največjih ljubljanskih garažnih hiš. Pet noči. Kot brezdomec. Pri minus petih stopinjah ponoči. Koliko časa so prebili tam, noče povedati, a bili so tam ...

Oče ga je nahranil, ga pustil, da se je umil, potem ga je odpeljal v Radgono. Mogoče je vožnja potekala v tišini, mogoče ne. Verjetno je v očetu ždela tiha misel, *čeprav nekaj umira, mu nismo obrnili hrbta, čeprav nas je zapustil, izginil, se še vedno vrača, čeprav se oddaljuje, nas še vedno potrebuje, saj se je na koncu spet vrnil k njemu*, v dom, ki to za Luka že dolgo ni več.

V avtu je oče v ogledalu na zadnjem sedežu opazoval svojega velikega otroka, okuženega s hepatitisom-C, opazoval je njegove ruševine: v takšnih trenutkih ga ne žalosti tako zelo, da je spet zdrsnil, navsezadnje ima prebliske, željo, da bi nekaj spremenil, v žalost ga spravlja predvsem to, da se je dal uničiti tako zlahka, čeprav so mu kot otroku namenili veliko topline in pozornosti.

Luka pogreša svoje starše, pogreša brata in sestro. Naveličan je že v samoti – 190 kilometrov stran od doma: »Naj crknem tukaj v Radgoni!« je zabrusil mami, ko sta naslednji dan govorila po telefonu. Mama pa mu je odgovorila: »Saj veš, da si moral iti, ker tukaj ni bilo dobro zate, ker poznaš vse dilere, zdaj pa naredi nekaj zase. Pusti, da te peljemo v komunó. Ne spadaš v garažne hiše. Čaka te lepše življenje.«

Luka je odložil telefon, potem ko je povedal, da ima v sebi vse ali še več (droge), in to ni za pogovor na CZOPD, ki ga je prestavil za naslednjih 14 dni. Nekaj časa se ne bo pogovarjal z nikomer iz svoje družine.

Na zemljo pada mrak in reka se polagoma odeva v barvo postaranega bakra, kot bi se sonce raztapljalo v vodi.

Kdaj bo Luka okušal srečo vsakega dne, izpolnjenost vsakega tedna, prekipujočo radost, ki nas obhaja ob velikih začetkih ...

Luka samo pada, pada v brezno brez dna, ob tem pa moli, da tega padca ne bi bilo nikoli konec.

Erazem

Foto: osebni arhiv

Mariborska scena:

Renato Volker – Rene

LEKCIJE IN ZELENI ČAJ

Razpolovni čas urana U-238 je štiri in pol milijarde let. Človeka razcepi že tuje mnenje, transmutiramo ob pocukranem filmu ali žal besedi. Pogreje nas lahko že samo grd pogled in dnevno razpadamo ob televizijskih novicah. V svojem jedru smo neverjetno ranljivi. Zato so naše ovojnice, naše telo, naše maske, naši liki, ki jih igramo, in naši odnosi tako zelo površni in neiskreni. Ena mojih misli pravi, da je ljubezen, ko izberemo tistega, ki mu lahko največ damo. Več takih pametovanjk najdete na www.motivator.si. Ja, postajam razcepljena osebnost, avatar.

Kar ste prebrali do sedaj, ta prvi odstavek, sem napisal prvega januarja in potem za nekaj dni obležal v lastnem kašlju in izpljunkih. Cel mesec nekajurnega pohajkovanja po ulicah Maribora in ponujanje kuhanega vina za prostovoljne prispevke, ki sem jih namenil društvu UP-ornik, sta me pač presekala. Zdaj, po štirih dneh, preden me prijatelja, mene, invalidskega upokojenca, bolnega v glavo, dobrega samo za komedijo in nakladanje, ranljiva skupina pač, z vlečeta v Tuhelske toplice na nočno kopanje, pa pišem to nadaljevanje. Pa glih na Svete tri kralje. Sicer smo bolj tri kraljice, pa vseeno, emancipacija pa to.

Ker se kolumne pišejo mesec dni vnaprej, sem se v zadnjih treh dneh ujel pri veliko mislih, ki so odsevale preteklo leto, in se bal, da mi uidejo. Brale bi se kot obliži in sol na rane hkrati. Zanalasč ne bom jamral, povzema, krivil, ščuval in obsojal. Ne bom si dovolil, da se vse, kar je bilo v lanskem letu lepega, dobrega in humanega, umakne pljuvanju in nerganju. Dovolj sebičen sem se naučil biti, da vidim v ljudeh v glavnem dobro. Gnojnih bul se morajo lotiti sami. Imam svojih dovolj.

V letu, ki je za nami, se je v svetu zgodilo toliko grozot, toliko nepotrebnih smrti, toliko strašnega, da se je dotaknilo tudi najbolj kamnitih src. Vsi smo izbirali strani, za katere smo navijali. Všečkali smo objave, pisarili komentarje in odlagali prehuda bremena preko tipkovnice v neki virtualni svet, kot da pričakujemo, da bo Dedek Mraz decembra lumpe in hudodelce kaznoval s pregovornim premogom v darilni nogavici. Pa jih ne bo. Tako kot so pred desetletji Kitajci pohopsali Tibet in dalajlamo poslali na svetovno turnejo hinavščine, nam bodo zdaj, skesanim, BRICS je pred vrati, Rusi, obogateni za kos Ukrajine, spet počasi prodajali dostopnejše energente. Izraelci bodo aneksirali Gazo in se obrnili proti naslednjemu darilu mednarodne skupnosti, Libanonu. Nam se to zdijo grozodejstva. Če vprašamo Kitajce, Ruse in Izraelce, so to blagoslovi. Isto čaka Nube, one shirane sirote v Jemnu, prenekatero v afriških prostranstvih in Južni Ameriki. Če ne da Miklavž, si veljaki pač postrežejo sami ali jim asistira parkelj. In mi se lahko ob tem samo v rit ugriznemo in se igramo jaro kačo. Božiček pa se medtem s kolo naliva.

Na domačem parketu imajo vsi, od desnih, do levih in onih, ki verjamejo, da so sredina, neki Grimsov sindrom, kjer družinski člani vodijo podjetja, ki goljufajo davkarijo, zlorabljajo zakone in kanalizirajo milijone v davčne oaze. Njim so to pač državne jasli, zvezda repatica zveličanja, ki ji slepo sledijo, s floskulami

in okravatanim leporečenjem pa zaslepijo tudi nas. Domoljubi pa begunce štejejo.

Zato se obračam vase. Obračam se k svojim. Obračam se k ljudem. Kot Kristus, ki je bil v vsakem pogledu originalni migrant in socialist, če ne že komunist. Kaj pa je komuna drugega kot skupnost ljudi, ki živi po naravnih zakonih. Večkrat sem že povedal, da ljudje nismo ustvarjeni za svet, ki smo ga ustvarili. Ljudje nismo volkovi samotarji. To ve še Pop Design. Ljudje smo družabna, socialna bitja, ki smo si dovolila vzeti svoj lastni vir energije navdiha in sočutja. Dovolili smo si vzeti drug drugega. Dovolili smo si razcepitev na jaz in ti, in v tem so nekateri celo našli novo moč, s katero premagujejo osamljenost, ki jo želijo na vso silo imenovati svoboda. Ujetniki svobode nismo svobodni.

Samo vprašajte se, spomnite se, če ste imeli kdaj to srečo, kakšen je občutek, ko se utrujeni, izmozgani, uničeni in prežvečeni od absurdnosti celega dneva, privijemo ob drugo, ljubo nam telo, in kakšna revitalizacija je to. Vsi moji problemi, vse moje travme, vsi moji uspehi, vse, kar sem dosegel in kar sem uničil, sloni na kompatibilnosti z nekom. Sam sem enostavno izgubljen. In to priznam. In s tem živim. Ne bom se pa s tem sprijaznil. Prihaja moje leto, kreativno bogato, čustveno polno, in mu zato ne preostane drugega, kot da bo tudi finančno noro uspešno. Lani je o meni napisala pesem pank skupina Nea, s katero sem na premieri celo nastopil, letos sem vabljen na koncert dua DeLiri, ki je uglasbil nekaj mojih besed. Prvo, brezplačno poglavje »Jaz, alkimist« je na voljo na www.thealchemist.com. Ja, rinem dalje. Pri dobrih šestdesetih. Ne dam se.

Lani sem tekel na 400 metrov z ovirami, čeprav se mi je zdelo vse skupaj dvojni maraton ali celo puščavska avantura Mariborčana Roberta Kerežija, ultramaratonca, norca, ki ve, kaj pomeni premikati meje lastnih omejitev. Potepal sem se od Andaluzije do Maroka in egipčanske oaze in pisal in se zaljubljal. Malo v svet, malo v ljudi, malo vase. Z dnevnimi mislimi sem zapolnil Coelho rokovnik z naslovom Preprostost, letos ga je poimenoval Umirjenost. In to je to. Vesolje vedno ve. Umiriti se je treba.

Čeprav tole berete februarja, vas vabim, da si odpustite vse lanskoletne napake, jih poimenujete lekcije in sami sebe odpeljete na zeleni čaj s kako dobro tortico. In potem vam polagam na srce, da letos zastavite z manj sile, manj ihte, manj moči in to zamenjate z drugačnim pristopom, z več užitka in predvsem več posluha zase. Za češnjico na tortico pa vam želim manjkajoče polovice. Tisti, ki jo imate, pa ji vsak dan povejte, kako zelo jo cenite. S pecljem ali brez.

RABELJ

Kar vam bom zdaj povedal, je resnična zgodba o tem, kako sem skoraj izgubil življenje. Zgodilo se pred dvema mesecema, ko sem bil na obisku pri mlajšem moškemu, ki ga ne bom imenoval. Pred tem dogodkom sva bila prijatelja in sva se pogosto družila. Ta večer pa sva se nekaj časa pogovarjala povsem običajne stvari, nekaj o mojem kolesu, kje bi dobil kvaliteten servis, in nekaj o vremenu ipd.

Potem pa je kar naenkrat dobil čisto zmešan, morilski pogled, zaklenil vhodna vrata sobe in se usedel pred njih in mi natančno opisal, kako me bo umoril in kako me bo potem razrezal in spravil v vreče ter me odvrigel v Ljubljano.

Ostal sem, kolikor se je dalo, miren in sem mu rekel, da če mi ni obljubil, da mi bo dal neomejeno soka, če bom hotel. In je rekel: »Okej, grem po sok«, jaz pa sem medtem zbežal ven. In si rešil življenje. Zatem sem slišal, da je odšel v svoj rojstni kraj in umoril dedka. Očitno je imel tako veliko potrebo po ubijanju, da ko ni mogel mene, je šel pa njega.

K sreči sem ostal živ in nepoškodovan, da se vam lahko še dalje oglašam v Kraljih. Ostanite dobro tudi vi in se beremo v prihodnje.

Nesmrtni

PAPARAZZI ZA REVEŽE

Priloga Društva slovenskih pisateljev Vrabec Anarhist se tako kot spletni portal imenuje po neuklonljivem ptičku iz romana Ivana Cankarja Hiša Marije Pomočnice, ki se je na vsak način hotel prebiti na svobodo in ga lahko razumemo kot simbol večne utopije. Čeprav je vrabček v romanu nesrečno končal, smo ga oživili v prepričanju, da mora biti svoboda temelj družbe in ustvarjalnosti. Prilogo urejata Igor Divjak in Neža Vilhelm.

Foto: Hartwig Klappert

Adania Šibli

BREZIZRAZNA ŽOGA

Palestinsko pisateljico Adania Šibli so cenzurirali na knjižnem sejmu v Frankfurtu 2023, kjer so odpovedali podelitev nagrade LiBeraturpreis za njeno knjigo Manjša podrobnost.

Kazalo je, da se je vojna po tem, ko je dosegla skrajni rob nasilja, končala. Na kratko, prišla je do vrhunca, in zdaj so tukaj vojaki pakirali svoje stvari in zbirali opremo, utrujeni, izčrpani, izmozgani, saj so vso svojo energijo porabili za boj. Stvari, ki so jim še ostale, in opremo so malomarno metali v torbe in vozila. To so bila vozila za prevoz vojakov, pa druga za prevoz opreme, za zaboje nabojev in granat, za prevoz tankov in za konzerve s hrano, od katerih je nekaterim že potekel rok trajanja.

Do koder je segel pogled, je bilo to edino, kar je preživelo nepoškodovano. Stavbe so bile zaradi obstreljevanja preresetane, od njih so na pločnike in ulice odpadle opeke in popokale so fasade in omet na notranjih stenah, ki so še vedno obkrožale pohištvo, ki ga pobegli pred bombardiranjem niso mogli odnesti s seboj. Manj vidna so bila trupla vseh starosti, ki so raztresena ležala povsod okrog. Oziroma bolje, bila naj bi nevidna. Osredotočiti bi se namreč morali zgolj na njihovo število, in če bi bilo dovolj časa, morda omeniti njihova imena in starost, pa okoliščine njihove smrti, vključno s tem, kaj so počeli v trenutku, ko so bili ubiti, in česar ne bodo mogli početi nikoli več. Ampak to bi bila zahtevna naloga in dejansko bi bilo skoraj nemogoče zbrati vse te informacije, ki bodo ob prvi priložnosti bržkone pozabljene, ne glede na dobro mero sočutja, celo žalosti, ki ju utegnejo izzvati. A tukaj ne bomo počeli ničesar podobnega in se tako izognili možnosti, da bi to besedilo tolmačili kot politično propagando, saj bi to lahko zbudilo odpor pri določenih bralcih, predvsem pri intelektualcih srednjega razreda. Sicer pa ta trupla, razen tistim, katerih telesa so bila, nekaj pomenijo le njihovim najbližjim, pa morda še njihovim morilcem. Ne zdaj, pozneje. Najbrž šele veliko let pozneje, kajti zdaj so morilci utrjeni, izčrpani in izmozgani in vso energijo, ki jim je še ostala, usmerjajo v to, da poberejo svoje stvari in opremo, zapustijo bojišče in se brez odlašanja vrnejo domov. Tako morajo zdaj pobrati vse, kar je ostalo nepoškodovano ali ni bilo uporabljeno, in to pospraviti v svoje torbe ali na ustrezna vozila. Vse, kar pa ni preživelo ali je bilo uporabljeno, morajo stlačiti v velikanske vreče za smeti, naloga, ki jo opravljajo s še manj skrbi, kakor jo posvečajo svoji lastnini in opremi. A ko bodo končno odšli s tega kraja, bodo nekaj vendar pustili za sabo, in to ne bodo le vreče za smeti. Takrat bo slišati oddaljene glasove, ki trdijo, da bosta na koncu zmagala mir in ljubezen, zdravniške

Gaza

Foto: Hosny Salah

equipe se bodo pripravljale, da bodo vstopile na teren, prav tako svetovni tisk, humanitarni konvoji pomoči in organizacije za človekove pravice, za njimi pa se bo noter izmuznila še skupina porednih, radovednih otrok. Takoj ko bodo notri, bo vsaka od skupin preiskala lokacijo in iskala kar koli, kar bi spadalo pod opis njihovih nalog. Ta opis je dobro znan, zato ne bomo izgubljali časa z njim. Tekst se bo posvetil direktno skupini porednih, radovednih otrok, ki jo tokrat sestavljajo Mohamed, Munira, Moneim, Mazen, Majsun, Muhlis in Maja, in katerih vsa imena se, po čistem naključju, začinjajo s črko M. Razen tega, in četudi so bili rojeni v družinah z različnim ekonomskim in družbenim statusom, jim je skupno še nekaj drugega, bistvenega: revščina. Munira je najstarejša, ampak Mohamed je najmočnejši, zato par vodi skupino po zapuščenem bojišču; Maja, najmlajša in najmanjša, je vedno zadnja. Vsaka starost in velikost imata svoje prednosti in slabosti, ampak Maja je trenutno izkušala zgolj slednje. Medtem ko so drugi člani skupine v tistem, kar je ostalo za vojaki, odkrili čudovite, redke in dragocene stvari, je ona našla samo take, ki jih je bilo na tone in ki niso nikogar brigale, prazne konzerve sardin in ohišja krogel. Vseeno jih je pobirala – in odmetavala, kadar je našla kakšnega v boljšem stanju, obdržala je najbolj sijoče in najmanj obtolčene, dokler ni končno našla konzerve sardin s čisto malo odprtih pokrovom, čeprav je bila popolnoma prazna. Maja jo je nemudoma začela polniti z ohišji nabojev, ki jih nabrala. Počasi in skrbno jih je zlagala drugega poleg drugega, dokler ni bila konzerva polna ohišij, zloženih počez, pravokotno na smer, v katero so navadno pakirane sardine. Nenadoma pa je skupina spredaj začela presenečeno in navdušeno vzklikati, potem pa stekla. Maja je tekla za njimi, čeprav ni vedela, zakaj – jo je pa v danih okoliščinah, tako kakor vse druge, gnal nagon, da se vedno, kolikor je mogoče, držijo skupaj. Tekli so, dokler niso prišli do nepozidane in neobljudene čistine, kjer so se v mirnem času igrali. Munira se je usedla,

Mohamed tudi, drugi pa so se stoje nagnetli okoli njiju. Munira je v tišini potegnila ploščato okroglo konzervo izpod majice. Napisa na njej ni znal nihče razvozlati, natančno pa so vedeli, kaj je v njej, zaradi sličice pod njim. Slika zamolklo zelenih kumaric. Munira se je trudila s konzervo, Mohamed ji je dajal navodila, kako naj jo odpre, potem pa se je hitro vmešal in ji potegnil konzervo iz rok, ampak to ni nikakor pomenilo, da je Munira izgubila nadzor nad njo. Medtem se je v zalepljenih ustih začela nabirati slina, ki so jo požrli šele, ko se je je nabralo toliko, da niso mogli več dihati. O sebi zagotovo niso mislili kot o neverjetno revnih otrocih, ampak vložene kumarice so bile v njihovih cekarjih in v njihovem vsakdanu redkost. Včasih so jih opazili v hladilnikih mladoporočencev, na prazničnih kosilih ali slavnostnih večerjeh. Ampak takole, med igro, to je bilo nepredstavljivo. Zdaj je bilo vprašanje le, koliko kumaric je v konzervi in koliko jih bo dobil vsak od njih. Vsaj sedem jih je zagotovo. Mogoče celo deset. Za vse bi bilo sprejemljivo, da Munira in Mohamed, ki sta našla konzervo, dobita največje in največ, potem ko bi vsak v skupini dobil pravičen delež, najmanjšega pa Maja, saj je bila najmlajša in najmanjša in njeno telesce res ni potrebovalo toliko vloženi kumaric. Take misli, vprašanja in podobe so se jim podile po glavicah, vse dokler ni bila konzerva končno odprta. Rezek začetni zvok odpiranja se je spremenil v hreščeče trganje kovine. Potem je njihove nosove dosegel vonj po slanici, in ko

sta si Mohamed in Munira podajala konzervo, je postajal vse ostrejši. Pravzaprav si nista podajala konzerve, bolj z nelagodjem sta se ločevala od nje, dokler ni končno obstala v Mohamedovih rokah, Munira pa je iz nje jemala vsebino. Kumarico za kumarico je delila: najprej Majsun, nato Mazenu, pa Muhlisu, Moneimu in končno Maji. Dejansko so bile, če si dobro pogledal, kumarice bolj ali manj enako velike. Mohamed in Munira sta obdržala konzervo in vse, kar je ostalo v njej, in vsi so se spravili na kumarice. In četudi so se trudili jesti tako počasi, kakor je bilo mogoče, je večina svoje pojedla, Mohamed in Munira pa ne. Takrat se je začelo proseče mrmranje, enega ali drugega so prosili za grizljaj, čisto majhen. Mohamed in Munira sta karala prosilce, grizljaje pa sta vendarle delila, dokler ni kumaric zmanjkalo in je v konzervi ostala le slanica. Začeli so jo piti, lepo po vrsti in nihče več kakor drugi – če je kdo poskusil, kakor na primer Moneim, mu je Munira izpulila konzervo. Pošteno, smo rekli!

Nato so se, razen Maje, razdelili v dve ekipi po tri in si začeli podajati konzervo sem in tja. In kadar koli je konzerva odletela predaleč, jo je Maja, ki je stala ob strani, premlada in premajhna, da bi znala igrati nogomet, stekla iskat.

Bil je resnično čudovit dan, ki ga ne bo nihče od njih zlahka pozabil. Srečni so bili.

Prevedla Barbara Skubic

Foto: osebni arhiv

Maja Abu Al Hajat

POSRANDIJA

Palestinska pisateljica Maja Abu Al Hajat se je rodila v Bejrutu in živi v Jeruzalemu. Vodi Palestinsko pisateljsko delavnico, ustanovo, ki skuša spodbuditi branje v palestinski skupnosti s projekti kreativnega pisanja in pripovedovanjem zgodb z otroki in učitelji.

Vse skupaj se je začelo z nepretrganim kričanjem – ostrim, jedkim kričanjem, tiste vrste, ki razjeda kosti. Čakali smo že več kakor pol ure in bila sem na tem, da sprožim svoj dnevni monotoni izliv preklinjanja, ki ga običajno začnem s preklinjanjem dne, ko sva se naselila v Jeruzalemu, nato se lotim dne, ko sva se poročila. Takrat gre Suhail navadno v protinapad in najprej prekolne dan, ko se je poročil z žensko z Zahodnega brega, potem pa vse okrog nas.

Jedkemu vreščanju ni bilo konca, še več, sledil mu je smrad, ki je ubil lakoto. Preverila sem. Širin je bila! Gora tekočega kakca, zabeljenega z vročim lulanjem. Tičala sem na zadnjem sedežu, v naročje pa sem imela stisnjeno Širinino ritko – in to bitje ni bilo niti videti nedolžno. V tistem trenutku ni bilo mogoče narediti nič. Daleč pred nami in za nami se je vila kača avtomobilov, ki so jezno hupali. Vsaj še kakšno uro se ne bo nič spremenilo. Širin je začela tuliti v trenutku, ko sem jo namestila v avtosedež. Suhail je začel preklinjati dan, ko se je rodila, ta polulana smrklja s smrdečo ritko. Nato se je obrnil in spet

zmerjal mene. Mene, mater, ki ni znala spakirati dodatne plenice, kakor to naredijo »sposobne« mamice, tiste, ki znajo iz svojih buhtečih borš potegniti natanko tisto, kar bo ritke njihovih otročičev ohranilo zdrave in čiste.

V tistem trenutku sem morala nekaj ziniti. Če bom povzdignila glas, ga bo morda to ustavilo in ne bo vztrajal. Odprla sem vrata avtomobila, da bi bilo videti, kakor da bom naredila nekaj norega, vendar ga ni to niti za trenutek ustavilo in mi je psoval očeta in mater in vse, ki so me kdaj poznali. Zvenel je kakor pokvarjena plošča, skoraj bi se zarežala, pa sem – kakor bistra, potuhnjena šolarica – raje umaknila pogled pred zdolgočasenimi pogledi potnikov v avtomobilih in začela brskati po prtljažniku in iskati pozabljeno plenico ali pa čisto navadno razcefrano cunjo, da bi obrisala, kar se obrisati da.

Našla sem samo prazne ovitke cedejev, plastične igrače in smeti – zmečkan papir in lepljive lizike. Razočarana sem odprla zadnja vrata in smuknila nazaj k Širin, ki je zdaj tako togotno vreščala, da je bila v obraz zaripla, kakor da je v vojni. Suhail se je poskušal pomiriti tako, da je v zrak puhal dolge vlažne izdihe, ampak je popolnoma ponorel, ko je eden od prežečih dečkov z mokro gobo in brisačo v roki udaril po avtu. Suhail se je zadril dečku v obraz, da noče, da mu očisti usran avto, deček pa nazaj: »Kaj se pa dereš name, kreten!« in še naprej brisal vetrobransko

steklo, potem pa vztrajal, da si zasluži pet šeklov, Suhailu navkljub.

Zadevo s petimi šekli je rešil deček, ki je končno popustil. V sporu s trmastim Suhailom, ki ga imam za največjega skopuha na svetu, je bil pametnejši. Avto se je premaknil za nekaj centimetrov, ampak Širin je še vedno vreščala. Od silovitega joka je v obraz pomodrela in tisti hip je kazalo, da bo za vedno umolknila, če ne bova česa ukrenila.

Takrat sem pomislila k vragu z vsem in se odločila. Nič ni kazalo, da se bo zgodilo to, kar se je. Z eno jezno kretnjo sem odprla vrata, pograbila Širin in jo položila na sovoznikov sedež, vrata zraven nje pa pustila odprta. Promet se je malo sprostil, ampak moje dejanje je onemogočilo kakršen koli premik stoječih avtomobilov za nami. Avtomobili so besno trobili, in še in še, dokler ni vsaka celica v mojem telesu prav tako hotela glasno zahupati. Dvignila sem sredinec in ga pokazala v vse smeri, da so lahko vsi videli, kako z mano ni šale. Nato sem ga pokazala še Suhailu, ki se je začel dreti, in to ga je utišalo. Njen kacek je bil zelen, nič podoben siceršnjim rdečerjavim kupčkom – posledica tega, da je jedla kremno juho iz molohije, polno česna in koriandra. Temno zelena je silila izza plenice ob straneh in spredaj, skoraj do vratu. Smrad je napolnil avto. Vse bi še nekako šlo, če ne bi Širin tako močno brcnila, da jo je z glavo vrglo na prestavno ročico, zelena brozga pa se je razlila vsepovsod. Končno sem ji slekla plenico in jo dala na tla. Morala sem se je znebiti, preden se začnemo premikati. Nobene posode ali škatle nisem našla, celo navadnega kartona ne. Plenico sem morala odložiti na kakšnem primernem kraju: vsi so buljili vame, nisem mogla izpasti kot divjakinja, je kratko malo zabrisati na bankino in oditi. Navdih je prišel od mimoidoče mačke: zagledala sem jo in pomislila, da moram plenico zakopati. Edino tako bom utišala tuleče hupe nad nami. Ob robu ceste zraven ograje je bila zemlja mehka in primerna za kopanje. Kopala sem z rokami in glava mi je gorela od besa. Rila sem skozi živalske iztrebke in človeško scanje, kopala in kopala. Končno sem plenico posadila v zemljo in pazila, da sem skrbno skrila kraj zločina. Obrisala sem si roke in stekla v avto. Širin ni nehala jokati, niti ko sem se znebila njenih kakcev. Izvlekla sem svojo – zeleno – osebno in vanjo vložila izdelano dovoljenje za bivanje; pri tem sem si ponavljala, kako bo Suhail zagotovo rekel, da potrebujem novo dovoljenje ali pa naj vsaj to zalepim. Ustavila sva se pri nadzorni točki. Suhail je vojaku pokazal najine dokumente in dovoljenja, stopil iz avta, odprl prtlačnik za pregled, vse normalno, pobral dokumente in smo šli.

Širin je pred nama odcepeta v hišo. Bila je lačna, midva pa tudi. Pogrela sem kremno molohijo od včeraj in jedli smo. Vsega tega se ne bi spominjala, če se ne bi naslednji dan nekaj zgodilo. Dan se je začel kakor ponavadi, Suhail je z avtom pobral mene v službi in v Širin v vrtcu. Nismo prišli do nadzorne točke Kalandija, kjer so vladali osuplost, vzdih in bizarnost. Suhail je ustavil dečka, ki nam je dan prej poskušal pobrisati vetrobransko steklo, in ga vprašal, kaj se dogaja. In četudi deček najbrž še ni pozabil Suhailovega obraza, je lahko izdaval le »Posrandija, Posrandija«. S Širin v naročju sem izstopila iz avta. Prišli smo do kraja, kjer so se zbirali ljudje in strah me je postalo, saj so stali tam, kjer sem včeraj zakopala plenico. So vojaki to izvedeli in me zdaj hočejo prijeti? Točno tam, kjer je bila zemlja dovolj mehka, so iz nje pognala tri drevesa – gigantska drevesa, ki so zrastle čez noč. Nemogoče, da bi jih kar čez noč kdo posadil. Vojaki so jih že od jutra poskušali izruvati, ta drevesa, obložena z belimi pleniciami – prvo s takimi, porisanimi z medvedkom Pujem, drugo s pleniciami z modrimi rožami in tretje s tistimi za večkratno

Foto: PublicDomainPictures

uporabo. Vsako od dreves je imelo svoj vonj in barvo. Eno je bilo rumeno (driskasto, je rekel nekdo), drugo zeleno (in dobro sem vedela, od kod zelena), tretje pa je bilo zasušeno rjavo in je zaudarjalo po falaflu in gnilem fižolu.

Veje so se šibile od zrelih pleníc, obilne letine, ki se je ni dalo obrati. Vsi so osuplo stali in samo vojaki so se smeli približati drevesom, v poskusu, da bi jih izruvali.

»Poklicali so specialne enote,« je rekel tip, ki je stal zraven Suhaila. »Očitno terorizem. Že od jutra nobeden od vojakov ne zdrži ob nadzorni točki. Smrad je mogoče strupen, živčni plin, pravijo.«

Ekipi ni uspelo obvladati višjih pleníc. Pobrali so vzorce, jih položili v epruvete, nato pa epruvete v bele kontejnerje. Vzeli so vzorce lubja in okoliške prsti.

Mediji so analizirali dogodek po dolgem in počez. Skrivnostna drevesa, ki so zrastle iz nič. Zimzelena drevesa, ki dnevno obrodijo na stotine s svežim kakcem prepojenih pleníc?

»Analize kažejo, da na tem kosu zemlje rastejo tri vrste pleníc,« je poročal možki v sivi obleki in s cvetlično kravato in poudaril, da gre pri eni vrsti za ceneno prepuščajočo, vse tri pa so magnet za muhe iz celotne regije, in da vsako približevanje omenjenemu področju privede do takojšnje zadušitve zaradi smrada. Pričakovati je, da se bodo v odsotnosti takojšnje in radikalne rešitve razširile kuga in druge bolezni. Drugi so fenomen pripisovali genskim mutacijam, do katerih je prišlo v prsti zaradi reakcije kakcev z atmosferskim pritiskom, gostoto in fuzijo.

Okupacijski vojaki so se bali za svoja življenja. Mnogi se niso hoteli vrniti na delo, kljub sankcijam, ki so jih doletele.

Mi pa nismo nikoli spremenili svoje poti. In mnogi drugi tudi ne. Neprizadeto smo šli vsak dan mimo »Posrandije« in nikoli se nismo pozabili zahvaliti dobrim posranim drevesom, ki so nam tako zelo olajšala življenje.

Včasih smo zaprli okna avtomobila, včasih pa ne. Smrad zunaj se ni bistveno razlikoval od tistega znotraj.

Prevedla Barbara Skubic

Foto: Julia Minet

Mohamed-Abdul-Munem

ZADNJE BESEDE GAZE

Mohamad Abdul Munem je palestinski pesnik, ki živi in ustvarja v Sloveniji.

Dober večer, svobodni svet. Dober večer, civilizirani svet. »Kdo ste,« se sprašuje svet? Mi smo množice divjakov, teroristov, staroselci ameriške celine, iztrebljeni prebivalci Avstralije, afriški sužnji.

Mi smo evropska rdeča reka Donava, ki je med dvema vojnama spremenila svojo barvo.

Mi smo pepel. Judje holokavsta, mi smo pozabljeni masakri Sirije, mi smo pomaranče Palestine.

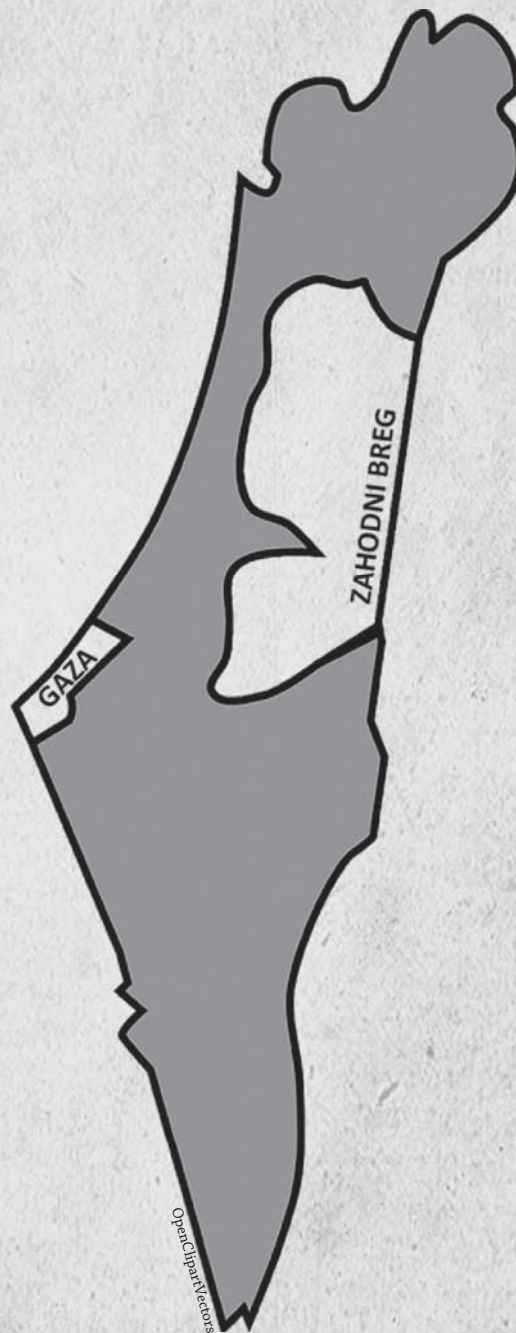
Dober večer, svobodni svet.

Upamo, da nismo nadležni, tu smo šele v zadnjem prizoru in se ne bomo več vrnili. Zahtevamo samo pravico, da si pogledamo v oči, preden se poslovimo, kajti morilec ima nadzor tudi nad tem.

Morilec prireja resnico in poskrbi, da bomo ubiti, preveri naš utrip

in pazi se svoje vesti, saj smo mrtvi, ti pa si živ, pij našo kri, kolikor hočeš, preden se posuši,

in pazi, pazi, da ustaviš vojno.

OpenClipartVectors

Jst ne vem zakaj se vsako leto kao trudim z zaobljubami. Pa kupujem planerje pa neke žudne knjige za dobro počutje. A k pride prvi januar se delam še en mesec, da je kao december, pol pa pozabim kaj točno sm hotla naredit iz sebe.

K da bom zares jufko iz Nobla kdaj zamenjala za ovseno kašo, pa babin burek za nek brstični ohrovt. Italo, to bi bil največji greh u mojem lajfu, pa jih je dost hudih že. Pa ne vem kaj točno jst mislim planirat v te lepe planerje za katere vsak let odbijem boga i naroda. Lahko bi si kljukala dneve, ko si ne zapisujem not stvari, pa še to bi pozabila čez en teden.

A o knjigah sploh ne bom. Prov vsak let isto. „Imej se rada“ „začni na začetku“ ... live, laugh, love ... ZAKAJ SARA. To bi lahko sam odprla nek fb page od kšnu slovenske influencerte, da mi ona ZASTONI reče pa da me mine živet. Ne pa da kupim knjigo za 25€ in si pol brišem solze. z burekom.

Slišanje glasov:

ŽIVA KNJIŽNICA

Leta sem Živo knjižnico spremljala le z razdalje. Nisem pa se videla kot del projekta. Biti oseba, ki govori svojo zgodbo. Da. Že leta to počnem. Da pa bi se poimenovala z diagnozo, to se mi je zdelo skrajno absurdno. Že dolgo se ne istovetim več z njo in ne uporabljam več zdravil.

Paranoidna shizofrenija? Ne! Ne uporabljam več te nalepke. Ne živim je več. Oseba s psihozo? Danes bi rekla drugače. Oseba, ki svet in ljudi zaznava drugače. Z izkušnjo spoznavanja in sprejemanja ljudi, ki so jim zaznave dodana vrednost v njihovem življenju. Ki ustvarjajo z in skozi njih. To želim deliti naprej.

Pripovedovalka zgodb. Všeč mi je bil ta opis sebe. Nagovarja najgloblji del mene. Mu daje vrednost. Govori o sprejemanju sebe. Me vrača h koreninam. Prednikom. No, vse enkrat dozori, tako ali drugače. Do sedaj sem že velikokrat govorila o svoji izkušnji, v nekem trenutku pa sem prepoznala, da o izkušnji govorim z veliko pričrpani o tem, kdo sem in kaj vse sem doživela. Želela sem izkušnjo govorjenja o sebi iz zavedanja o lastnih pričakovanjih, najsi so resnična ali ne.

Predelanost lastne zgodbe in prepoznanje te kapacitete tudi z druge strani je odprlo teme, s katerimi sem se nezavedno spogledovala že nekaj časa. Odprlo mi je nove možnosti že predelane sprejetosti. Kot bi iskreno in globoko podpiranje,

odprtost, sprejemanje, dopuščanje drugačnosti, pomirjenost s tem pripeljali do najglobljih ran, senc neubesedenega. Obojestransko rahločutnost sprejemanja je umaknila še zadnje zavore.

Izkušnja, vera in zavedanje o novih možnostih in novih poteh. Ali si upam, sem pripravljena pustiti staro za seboj, stopiti v novo? Kaj je drugače? Okoli sebe imam osebe, ki jim zaupam, sem oseba, ki ji zaupajo.

Stvari, ljudje, ki sem se jih v preteklosti oklepala ... Danes sem znova v teh občutkih, kakor tudi v občutku ranljivosti, razbolelosti. Kljub temu imam večje zavedanje o tem. Pomiritev s preteklo izkušnjo. Kot bi me stari oblak cukanj in pričakovanj znova ovil. Mama medvedka, ki skrbi za vse. Poskrbeti za hrano, bivanje. Brez občutkov. Nema.

Bila sem prepričana, da sem že predelala svojo preteklost, dokler nisem trčila ob temo samomora otroka. Takrat sem se zavedela, da to temo še pestujem nekje globoko v sebi. Nemoč. Brezup. Pogovor mi je dal mir in potrditev. Hvala.

MN

022
KRALJI
ULICE

VRSTNIŠKA PODPORNNA DELAVKA

Sem Zsuzsanna Harangozó. Rodila sem se 8. januarja 1976 v Budimpešti. V tem članku bi vam rada povedala zgodbo svojega življenja, ki je polna drame, bolečine in upanja. Rada bi vam predstavila, kako sem postala brezdromka in duševno bolna, a kako sem te težave premagala. Prav tako bi vas rada opozorila na težak položaj številnih ljudi na Madžarskem, ki so se znašli v enakem položaju. Moje otroštvo ni bilo srečno. Ko sem bila stara osem let, mi je umrla mama. Oče si je kmalu ustvaril novo družino in izginil iz mojega življenja. Mene in mojega brata je vzgajala babica. Vzgojila me je zelo strogo. Velikokrat nisem vedela, zakaj me je udarila. Nisem mogla jokati, nisem mogla povedati, kaj me moti. Vsak dan je prihajalo do verbalnega in fizičnega nasilja. Na žalost sem bila kot otrok tudi spolno zlorabljen.

Bila sem najstnica, ki je poskušala pobegniti iz slabega okolja. Začela sem študirati angleščino in želela postati učiteljica. Želela sem potovati in videti svet. Vendar so bile to le sanje. Nisem imela denarja, podpore in samozavesti. Pobegnila sem v zakon, ki je bil obsojen na propad in je postal še hujši od tistega, kar sem imela doma. Leta 2002 sem postala duševno bolna. Mučili so me depresija, tesnoba in napadi panike.

Nisem mogla delati, nisem mogla živeti. Moj brat je bil takrat že alkoholik in me je redno zlorabljal. Petega februarja 2005 sem se brez ciljno odpravila na pot in pristala v Budimpešti. Izbrala sem brezdromstvo. Brezdromstvo ni bilo lahko. Zeblo me je, bila sem lačna in prestrašena. Vendar sem bila vsaj svobodna. Zaljubila sem se v drugega brezdromca, ki se je skupaj z mano prebijal skozi morje življenja. Skupaj sva se skušala prebiti do najema stanovanja, vendar nisva dolgo zdržala. Moški me je prevaral in postal agresiven do mene. Besedno in fizično nasilje je bilo vsakodnevno, zato sem ga 19. decembra dokončno zapustila. Od takrat se sama spopadam z brezdromstvom. Zaradi bolezni pogosto menjam službe. Vendar se nikoli nisem nehala učiti in rasti. Januarja 2023 sem začela delati kot vrstniška podporna delavka, kot strokovnjakinja po izkušnjah v ustanovi za brezdromce. Od septembra 2023 delam s polnim delovnim časom kot vrstniška podporna delavka v fundaciji Awakening. Strokovnjak po izkušnjah je nekdo, ki je okreval od lastne duševne bolezni ali odvisnosti in pomaga drugim v procesu okrevanja. Pri svojem delu se pogovarjam z ljudmi, jim prisluhnem, z njimi delim svoje izkušnje in jim svetujem. To delo mi je zelo všeč, saj imam občutek, da sem

Gašper Sojč

koristna in da lahko pomagam drugim. V prihodnosti nameravam nadaljevati študij angleščine in se izobraziti za učiteljico angleščine. Rada bi najela ali kupila lastno stanovanje, v katerem bi lahko živela varno in udobno. Rada bi našla partnerja, ki bi me imel rad in me spoštoval. O svojem življenju želim napisati knjigo, za katero upam, da bo navdihnila druge. Moje sporočilo bralcem je, da nikoli ne obupajte nad svojimi sanjami in upi. Kar koli se vam v življenju zgodi, vedno obstaja izhod.

Žuža

Ni čas še Narave razkritja postave,
je vere tolažba, če lek ne, blažilo
za stiske, težave, ko v srcu je šilo,
priprošnja oltarju naslovni je ave.

Za božje to ljudstvo: to kruto, to milo,
vse samospoznane, vse slepe in gluhe,
s prividi, za njih, ki imajo prisluhe,
kot tudi vse druge, je Jezus pravilo.

Ko človek bo človek za vse požeruhe,
prostora pod Soncem ne bo, ne v genomu,
v popolnosti zadnjih, kristalnih, v tem domu
namenjeno ukiniti vse je napuhe.

Prikrite očem so skrivnosti v genomu,
največ je bit' dober, po vesti živeti,
se redkim posreči: že tu biti sveti,
besed in dejanj, misli čistost, bit v Omu.

Goreti smo dušam tu dali poeti,
da v Soncu, sred' Zemlje, bi srca izpeli,
cel svet smo z veseljem v duhu objeli,
sta kapi tečajev v dalj z ledom odeti.

Aljoša Rode

ČLOVEKU SE NE ZGODI NIČ TAKŠNEGA, ČESAR PO SVOJI NARAVI NE BI MOGEL PRENESTI (Mark Avrelij)

024
KRALJI
ULICE

Vsem se hvalim na vse pretege, da sem pisateljica, pa tako dolgo nisem nič napisala. Težko mi je pisati za objavo, to ne gre na ukaz. Kakšen kratek dnevnik ali sporočilo sami sebi to že. Imam štiri elektronske naslove in si dopisujem sama s sabo. To je samo še en del moje duhovne rasti. Naročila sem deset paketov dišečih palčk za energijsko čiščenje prostora in naravno prehransko dopolnilo za lažji spanec, ki vsebuje čisti melatonin. Napisala sem zahvalno pismo pisateljici Desi Muck, ki mi je spremenila svet in katere knjiga *Panika* mi je nekoč pomagala. To je bilo še takrat, ko sem imela blazno resne težave z obsedenostjo z odnosi. Takrat se tega še nisem zavedala, toda čakalo me je življenje, polno odvisnosti. In danes si ne mečem peska v oči, da jih imam več naenkrat. Odvisna sem od: alkohola, nakupovanja, hrane (predvsem sladke), telefona, televizije, kokaina, spida, kockanja in uspavalnih tablet. To, da sem odvisna, ne pomeni, da vse te stvari počnem na redni bazi. So pa neke v ozadju.

Igre na srečo so se pojavile pred kratkim. Je edina odvisnost, s katero nikoli prej nisem imela težav. Tipično primatsko buljenje v zaslone. Pa se je zadnjič tudi meni zgodil totalen hazard. Zakockala sem 450 evrov. Kasneje še 50 in še 100 in še 100 ... Skupno sem zmetala skoraj 1000 evrov. Dober teden dni na telefonu z demo igrkami. Še večja jeza pa je nastopila, ko je bilo treba izgubljen denar pridobiti nazaj. No ja, tega sem se za zdaj uspešno rešila. Moja obsedenost je trajala dober mesec. Ker imam v družini tragičen primer kockanja, ki je prizadel še dobri dve kasnejši generaciji, mi zdrava pamet narekuje, da tu za mene ni denarja. Seveda neprijetno zaboli, ko slišiš, da tisti kolega zasluži štiri jurje na mesec s tem. Pa da je en drug naredil 600 evrov v desetih minutah. Meni se to ni zgodilo. In verjamem, da mi višja sila zanalašč ni pustila zmagati. Telefon mi je med igro stalno crkaval, ekran je ugašal, metalo ga je iz igrice. Noro. Kot bi neka sila upravljala moj telefon. Nek drug kolega je že dvakrat naredil skoraj dva jurja pa vse zakockal, še preden so mu nakazali. Zato ker to pač nekaj dni traja ne glede na to, da pri jemanju denarja potrebujejo samo nekaj sekund. Samo pritisneš na eno tipko in transakcija je urejena in možnost, da zmagaš, je tu. V udobju svojega telefona. Noč in dan bulji v zaslon in igra demo igre. Čaka, da se mu ponovno nasmehne sreča, in ugotavlja, katera igra mu kaj da. Katere se spleča igrati. Torej tega sem zdaj rešena. Nič več me ne mika. In zavedam se, da sem srečna. Samo jurja sem izgubila. Če bi zmagala, bi bil ta znesek, in predvsem trpljenje veliko višje. Druge odvisnosti pa ...

Hja, občasno me prav grdo prime, da bi šla popivat. Pa noret. Pa vleč lajne. Pa žurat. Izučilo me je, da so ti špasi svinjsko dragi. Ponavadi pa človek pristane v družbi nekih ranjenih ljudi, ki se nikoli ne premaknejo s točke A do B. Tudi to sem že dala čez in me več ne mika kaj preveč. Odvisnica bom ostala za vedno, če

bom konzumirala ali pa ne. Moji možgani so zdaj drugačni, in ko na te stvari pomislim, je to samo klic moje samote, mojih težav, da bolečina lažje mine. Tako to je. Bližam se 30. letu. Pa če se pogledam v ogledalo, po objektivnih merilih nisem zadovoljna. Kariera, denar, dosežki, družina, ljubezensko življenje itd. Čisto nič ni šlo po načrtu. Prava katastrofa, bi se lahko reklo. Toliko potenciala in pameti, pa nič od tega zares izkoriščeno. Ali pa tudi ne. Postala sem pravi psiholog. Nisem slabonamerna in sem odlična mati. Odlično kuham, in čeprav imam dobrih 20 kil preveč, se marsikateri tip še vedno ozre za mano. Pa tudi fanta imam zelo rada. Me sprejema takšno, kot sem. Predvsem sem pa ponosna na eno svojo lastnost, ki je marsikdo ne premore. Jaz ne lažem, razen če je to nujno. Prav zares. Povem ljudem, ki jim zaupam, čisto vse, brez filtrov. Recimo to, da se za preživetje ukvarjam s prostitucijo. Pa kako sem padla v drogo in iz nje. Pa kako sem ga tu pa tam polomila in sem bila občasno slaba mati. Kaj čutim, kaj vidim, kaj razmišljam. Brez pardona povem in se ne sramujem svoje osebnosti. Že to je zame luksuz, rezerviran samo za najbolj pogumne. Ponosna sem tudi na to, da sem že od 22. leta samostojna ženska, ki sama poskrbi za vse svoje položnice. Ne glede na to, kako hudo je bilo, sem vedno šla in naredila, kar je bilo potrebno za preživetje. Moj otrok ima vse. Predvsem pa ljubečo mamo, ki ga objame in mu pove, da ga ima rada. In pa tudi trezno mamo. Bravo in hura!

Imam pa tudi sočutje za vse ljudi okrog sebe. Ta nori svet pač rezultira v ranjenih ljudeh. Od nas se pričakuje vse živo. Pod težkim pritiskom marsikdo klone. Vsak ima svoje skrbi. Svoja bremena. Čisto vsi imamo vsaj eno škodljivo odvisnost ali pa več njih hkrati. Te so lahko kemične ali nekemične. Ampak obstaja rešitev za vsakega od nas. Samo je ta pot dolga in trnova. Hitri izhodi ne obstajajo! Obstajajo odvisnosti, ki so lahko koristne za nas! Prijateljstvo, šport, opazovanje, učenje, glasba in podobno. Dejavnosti, ki te brez fizičnega vnašanja snovi v telo pripeljejo do občutka sreče in ekstaze. Takšne odvisnosti nas lahko povežejo z zdravimi ljudmi, ki so dejansko večino življenja zadovoljni. Kdor želi, si lahko na to temo razširi znanje na spletu ali v knjižnicah. Danes pa sem prebrala knjigo Dese Muck *Blazno resno zadeti*. Ta mi je odprla oči glede hrane. Res preveč pojem in se prehranjujem totalno nezdravo. Pa tudi sicer je odlično opisala tematiko droge za najstnike in odrasle. Da ne boste mislili, da je to reklama za njo. Je pač moja najljubša pisateljica. Mogoče mi bo nekoč uspelo napisati kakšno knjigo. To so moje sanje in največji cilj.

Želim vam lep dan. Vsem vam, ki ste brez strehe nad glavo, pa namenjam vso pomoč višje sile in moje sočutje, da lažje preživite ta mraz.

Afrodita

KADAR ME IMAJO VSA PREPRIČANJA NA MUHI: SEM RESNIČEN.

BENJAMIN GRACER

KONCERTNI UTRINKI

Na zadnjem defoničnem večeru v letu 2023 je v Klubu Gromka 30. novembra najprej nastopil saksofonist in elektrofonik Boštjan Simon (Etceteral, There Be Monsters, Velkro, Litošt), ki se ukvarja s fuzijo zvokov saksofona in elektronike. Sledil je nastop akustičnega kvarteta The Electrics, ki je 2013 nastopil tudi na festivalu Jazz Cerkljevo. Kot ga je predstavil Miha Zadnikar: »Majhen kolektiv vrhunskih improvizatorjev se v svoji igri subtilno in v 'pravih' momentih opremi še s svojimi pogledi na zgodovino modernega jazza in nam tako ponudi unikaten svet med free jazzom, evropsko improvizacijo in novo muziko.« Res lep zaključek koncertnega cikla, ki je v 2023 (in že prej) ponudil nekaj izjemnih koncertov. Level Up, 33. po vrsti, je koledarsko leto zaključil 12. decembra v Channel Zeru, z dvojno dozo nebrzdanega levopolnega art-rocka. S svojim prvencem se je predstavil hrvaški art-prog kvartet Skotni vrag, na Level Up pa se je po enem letu vrnil Olfamož, tokrat z no-wave power trio zasedbo Svojat, ki pravkar končuje svoj drugi album. Okej, zgodilo se je še en kup drugih

Aida in Napo, Radio Študent

Foto: Jože Balas

025
KRALJI
ULICE

Svojat

Foto: Jože Balas

Boštjan Simon

Foto: Jože Balas

koncertov, za zaključek pa raje omenimo predstavitev zbornika Brez nagobčnika. Radio Študent – že od 1969, ki z bogatim slikovnim gradivom dokumentira polstoletno zgodovino Radia Študent, avtorjev Igorja Bašina, Marka Dolesa in Tomaža Zaniuka (Kino Šiška, 20. 12.). S svojimi zgodbami so nastopili mnogi legendarni (ali pa tudi ne) uredniki, napovedovalci, tehniki, skratka vsi tisti, ki so bili v teh desetletjih srce in duša Radia Študent. Še vsaj na naslednjih 50!

Jože Balas

The Electrics

Foto: Jože Balas

Skotni vrag

Foto: Jože Balas

Kraljevi recenzor:

KINODVOR: POPOLNI DNEVI

Hirajama živi zelo rutinirano življenje. Jutra so si enaka, večeri prav tako, obiskuje iste prostore (knjižarna, točilnica, gostišče, foto trgovina). Je predan, dostojanstven in spoštljiv do svojega dela čistilca tokijskih stranišč do ter oseb, ki jih sreča na svoji poti. Hirajama na poti v službo posluša glasbo. Ene in iste kasete. Na njih je navezan in ima odnos do njih. Ceni jih in jih ne bi nikoli prodal. Tako kot ne bi prodal svojega življenja. Droban nasmeh na obrazu ga ves čas spremlja. In tudi gledalca. Postopoma se razkrije več o njegovi preteklosti. Film je poetičen v svoji pripovedi. Čustven konec s solzami v očeh in hkrati v smehu ostane v tebi še dolgo po ogledu filma. Kodži Jakušo si je zaslužil nagrado za glavno moško vlogo filmskega festivala v Cannesu. Hvala za vstopnici.

026
KRALJI
ULICE

Barbara Jozelj

Vir: Kinodvor

MGL: POHORSKI BATALJON

Moram priznati, da je bila kar težka predstava. Pomensko. Zelo zahtevna stvar, ki podrobno opisuje trpljenje Mariborčanov in okoličanov med drugo svetovno vojno. Zelo podrobno opiše, kaj se je dogajalo s Slovenci pod okupatorjem. Najbrž ravno zaradi tega jaz osebno tako cenim partizanski boj in svobodo, ki so nam jo izborili. Sicer bi lahko predstavi rekli tudi recital, toda ta recital je bil tako gledališko izveden, da kapo dol. Se mi je pa se postavljalo vprašanje, zakaj je bila dvorana polna. Veliko je bilo mladih. Torej se mladi zanimajo za novejšo zgodovino Slovenije, in to je prav. Še posebno v času, ko je vse več razdvojenosti med nami. Predstavo bi moralo videti čim več Slovencev, da bi dojeli, kako je zrasla ta nova, moderna Slovenija. Tako smo vsi odšli ven v tišini in zamišljeni. Ne nazadnje pa se moram zahvaliti Mestnemu gledališču, da

Foto: Peter Giordani, MGL

me je zastoj spustilo na ogled predstave.

Taubi

SKALDOVNICA: ČISTKA

V decembru 2023 sta se v dvorani Skladovnica odvili prvi dve ponovitvi predstave Čistka, ki je nastala v koprodukciji Gledališke skupine Vešče, Zavoda BOB in Kraljev ulice. Besedilo predstave je nastalo pred več leti skozi spontano igro na odru improvizacijskega gledališča, nato pa je skupina dveh avtorjev in avtorice predstavo posnela, zapisala in deloma dramaturško uredila.

Na odru tokratne postavitve tega besedila blesti šest nastopajočih: Rahela Merhar, Janez Konda, Katja Špindler Miš, Larissa Braatz, Špela Mankoč in Barbara Jozelj, od katerih nekatere igrajo po več vlog. Mnogi od odrskih likov so kar obsedeni s čiščenjem, bodisi s »čiščenjem« preveč zahtevnega profesorja, ki na izpitih meče vse študente, bodisi s čiščenjem stanovanja, ki ga stanovalki vedno umaže njena razbrzdana mama na obisku, bodisi z arheološkim čiščenjem izkopanine – zlate kahle, morda iz rimskih časov ali še iz zgodnejše predzgodovine. Na koncu predstave, ki jo sestavlja zaporedje prizorov, ki niso nujno medsebojno povezani, se vzdušje

Foto: Maja Weiss

nekoliko obrne in predstava se konča z močno nasmetenim odrom.

Režijsko so predstavo oblikovali vse članice in član gledališke skupine pod vodstvom Barbare Jozelj.

Bojan

SNG DRAMA: KAR HOČETE, 30. 12.

Renesančni Shakespeare spada v elizabetinsko gledališče, kjer so preoblečeni moški igrali ženske vloge, saj je bilo ženskam prepovedano nastopati. V komediji Kar hočete je veliko duhovitih, besednih iger, ki jih veliki Shakespeare polaga v usta svojim likom. Meni najljubši je bil Norec (Feste), ki iskriivo, modro in dostojanstveno komunicira z drugimi. Upodobil ga je Janez Škof. Malvolio, ki je nadutež in prevzetnež, misli, da je grofica Olivia zaljubljena vanj. Lažno pismo mu podtaknejo v poduk, saj jih je žalil. Zaradi tega pride do vrste smešnih dejanj. Odlično ga odigra Branko Šturbej.

Osnova te komedije je ljubezen. Orsino goreče ljubi Olivio. Olivia se zaljubi v deško Violo, ki je preoblečena v evnuha (Cesario). In ta se zaljubi v Orsina ...

Režiser Janusz Kica je zelo subtilno režiral Kar hočete. Krogla, ki jo Orsino nekaj časa počasi vrti po odru, ti da misliti. Prav tako je zanimivo tiho, nežno petje vseh igralcev. Ter kanalizacija, ki je služila več namenom. Odlični igralci naredijo komedijo živo. Igra pa mi je bila proti koncu energetsko

Foto: Peter Uhan, SNG Drama

močnejša. Če se želite sprostiti in slišati kakšno modrost, pa le pojdite na ogled v Dramo. Zaključila bom z delnim stavkom Norca, ki reče: »Najdlje pride, kdor gre nikamor.« Hvala Drami za dve vstopnici.

Barbara Jozelj

027
KRALJI
ULICE

Najave:

MENT 2024, 21.–24. 2., LJUBLJANA, RAZLIČNA PRIZORIŠČA

MENT Ljubljana letos obeležuje svojo deseto obletnico in ga najbrž ni treba posebej predstavljati. Je eden vodilnih predstavitev festivalov in glasbenih konferenc v srednji in vzhodni Evropi ter največji tovrstni dogodek v regiji. Je večkrat nagrajeni festival glasbenih odkritij, ki v simbiozi s konferenco omogoča predstavitev glasbenih izvajalcev iz cele Evrope pred mednarodnimi glasbenimi profesionalci in občinstvom. Na zadnji izvedbi (marca 2023) je v treh dneh na 13 odrih po Ljubljani nastopilo 76 izvajalcev iz 20 držav, ki so žanrsko prehajali od neodvisnega rocka, popa, elektronike in folk-rocka do hip-hopa in DJ-nastopov. Deveto izvedbo je v treh dneh obiskalo več kot 6000 obiskovalcev, med katerimi so prevladovali domači, veliko pa je bilo tudi tujih, predvsem iz okoliških držav – Hrvaške, Srbije, Madžarske, Avstrije in Italije. Mednarodna konferenca se osredotoča na glasbeno industrijo in ustvarjalnost. Konferenca, ki je največji tovrstni dogodek v širši regiji, se je udeležilo 700 tujih in domačih glasbenih profesionalcev (organizatorjev festivalov, vodij koncertnih prizorišč, založnikov, glasbenih agentov, menedžerjev, predstavnikov promocijskih agencij, medijev in drugih strokovnih delegatov). Sodelujoči delegati so prišli iz 31 držav. Medijski odzivi v zadnjih letih prihajajo iz cele Evrope in širše. Nastopajoče zasedbe so se pojavile tako v različnih lokalnih

in regionalnih evropskih medijih kot tudi v svetovno znanih: KEXP Radio, BBC Radio, Clash, The Wire, Under the Radar, The Quietus, The 405, Drowned in Sound in drugih. Dogodek se je izkazal za izjemno uspešnega – tako glede obiska kot kakovosti izvedbe in pozitivnega odziva. Je treba še kaj dodati? Najbrž ne! Na voljo bodo glasba, pogovori, intervjuji, muzika, še več muzike, konferenca, koncerti, še več koncertov, specialke, kurirani odri in seveda rojstnodnevna torta! Zato pridite lačni nove glasbe in pripravljene na zabavo. Rezervirajte si datum. Se vidimo na Mentu 2024!

FRIFORMA: SUN DOG (FR), KLUB GROMKA, 28. 2. Sun Dog sestavljata ErikM in Isabelle Duthoit. ErikM je francoski improvizator, skladatelj in vizualni umetnik, ki se z umetnostjo ukvarja od leta 1992. Znan je po svojem delu z gramofoni. Hitro se je uveljavil kot zvočni umetnik in bil prepoznan kot virtuoz na področju ustvarjanja z elektronskimi napravami. V svoji karieri deluje tako znotraj neodvisnih kot institucionalnih teritorijev. Isabelle Duthoit (1970) je francoska klarinetistka in izjemna improvizatorica s poudarkom na posebni vokalni tehniki, ki jo je razvijala 20 let. Kot samoukinja pri vokalni tehniki je razvila poseben slog, ki sledi prvobitnemu zvoku, pred artikulacijo besed.

Zbral in uredil: Jože Balas, Foto Note

ŽIVLJENJE JE EDINA ŠOLA, V KATERI SE UČENCI
BOJIMO KONČNEGA IZLETA!

BOJAN SCHWENTNER

Foto: osebni arhiv

Franjo Francič

SE ZGODI

Drobci, krušljivo obledele podobe, odmevi in odsevi, imena pozabljenih smrti, ljudi, ki jih več ni, a vendar so, nekje v orumenelem spominu, padajo v usta časa, nepovratno. Sam sredi požganega časa, s prašno masko namesto obraza, besede postajajo kepe pepela, angeli zlomljenih kril so se izgubili v megli, v naročju držim dvojnika, preboden je od prividov, ne vidiš, kako se bleščijo podobe preteklosti. Sam sredi požganega časa, s prašno masko namesto obraza.

Nagneš se ven, mesto spi. Nebo kraljuje nad mestom. Nekoč je bilo drugačno, bolj prijazno. Brez svetlečih luči igralnic, brez senc in igel v parkih. Po stopnicah si se povzpel v Cocktail bar. Pol treh zjutraj, osamelci se zibajo in korakajo v temi. Macesen, razklan od strel. Plaz, ki se usuje proti dolini. Tvoj glas. Hinavec. Zasilna zavora. Pokrajina pepela in spominov. Hvalnice sencam. Prosojna viseča svetloba v krošnji breze. Odblesk pozlate spomina. Golob na skali. Gube zemlje. Prapodobe otroštva. Kri, ki se ulije iz temnih, grozečih oblakov. Zemlja diha. Sanja. Ulice mesta, ki se je spremenilo. Meje ni več, meje so v nas.

Stanovanje s pogledom na kuliso svetlečih neonskih napisov. Ruleta časa se vrtil nazaj. Slap spominov.

O jutru, o večeru. Ženska, ki se počasi slači. Dno. Jabolko. Prve poteze čopiča. Veste, vi ste zelo neprijeten človek, reče ogledalo. Kemija cigaretne dima. Kava. Besede, reka besed. Obredi poslavljanja. Na vzletni stezi dneva. Pri odprtem oknu. Pismo, ki se preliva v barvah. Razmejiti pokrajino, potegniti ločnico med sanjami in podobami, ki zaplešejo. Vse je pod kontrolo. V kaosu jutra, v sencih časa. Prvi takti so mimo. Kdo bo danes prva violina? Lupina telesa. Star, utrujen pes. Sončnice in mostovi. Razmetana postelja. Moje misli so lahko baloni. Seme, ki pade v raze zemlje. Razbrazdana koža neba. Na oni strani okopov. Znotraj moči. Podlasica. Mozaik. Kaj je na programu danes? Imena smrti, ljudje, ki so samo navidezno odšli. Tu z mano so, na doseg misli. Aktivizem. Ples prašnih mask. Razkošje odločitev. Odgovornost za včeraj. Sikanje. Lasje trave, ki se kopa v jutranjem zlatu sonca. Mimohod gub.

Staviti na vse in dobiti nič. V sobanah pozabe dekleta prodajajo telesa. Jutro.

Stopiš na dvorišče, šteješ kamne, ne veš, kaj je na sporedu danes. Kotali se parada umrlih. V votlini je ogenj ugasnil, belina kosti spominja na sneg. Odločitve so meje in preverjanje je neizbežno. Šest nič, nič, rubrika črna kronika. V sobi jutra je vse razmetano. Se počutiš samega? Sto variant rebusov, zemljo kradeš, čas ješ. Zaman iščeš korenine starih hiš. Ni jih. Včasih si skoraj vsak dan hodil čez blok na kapučino. V malo kavarnico, kjer je stregla mala temna Italijanka, priseljena iz Kalabrije. Včeraj je bila zima v krvi, danes je srce osamljeni lovec, jutri bo deževalo. Pajek sanja sanje pozabe. Čemu živiš? Ljudje izginjajo brez sledi. Vse se spreminja, ljudje in mesto.

Otroci, drevesa in hiše. Otroci odrastejo, hiše postajajo ruševine in drevesa odmrjejo, postanejo drva v peči. Pepel je hrana za nebo. Jutra so svojevrstne sestavljanke. Moraste sanje je treba prekiniti v sunku. Skoraj vedno je neka preprosta

CDD20

zgodba, ljudje, ki jih ne poznam, se družijo s sorodniki, skoraj vedno se scena zaostri. Mnogokrat pride do težkih besed, celo pretepa. Z leti postane pogled drugačen, moč vplivanja na potek sanj bolj kontrolirana.

Tako sanje presekam na točki vrelišča. In potem je nekaj sekund prehoda. Nekaj podob pa se ponavlja že leta in leta. Kako ne moreš zbežati iz goreče hiše. Kako se utapljaš v avtomobilu in ne moreš odpreti vrat. Kako srečuješ ljudi in se zgodi konflikt sam od sebe. S težavo odvrneš pogled od razsvetljene kulise igralnic. To mesto nima več duše, večkrat pomisliš.

Enako je s samogovori, vse pogostejši so. Ti prehodi na drugo in tretjo osebo. Dva dvojnika sta, zanikovalca. A za vsako novo jutro je potrebna nova sekira. Zato tisti strah, da moči neko jutro ne bo več. Ki ti zleze pod kožo. Ko piješ kavo in kadiš peto cigareto. Začuden in vseeno vaje. Da zagrižeš čas. Da poskušaš sestaviti mozaik. Da se odločiš. Včasih je igra, drugič teža. Odpraviti se med ljudi, najti prave besede, razmišljati o tem, kakšen smisel ima. Premakniti se ali obmirovati. Ko zaveje ledeni mraz in je vsak premik brez smisla. Pa je markirano, dolga leta si se trudil, a vendar si vsako jutro spet na začetku. Popolna odtujenost. Njej je vseeno.

Prekleta, prekleta, to prekleta mesto me dela depresivno, zakaj se nisva odselila na Kras, skoraj besno ponavlja. To pove vse. Enaindvajset let živita drug mimo drugega. Se zgodi! Zabevska. V garaži se prižge luč. Sredi noči modre utripajoče luči policijskih vozil. Sirena, ki para gluho tišino. Sedeš za mizo in bereš časopis.

Izza rešetk:

REZERVAT: DNEVNIK OBSOJENCA 0-118/2015

Ta dnevnik je resnična zgodba življenja v ZPKZ Ljubljana, Povšetova ul. 5. Pisati sem ga začel 26. 4. 2015. Naj vam ga bo v veselje brati in naj vam nekaj da, kaj koristnega. Glede na to, da se najde v njem tudi kaj nepojasnjene, čudnega, nedorečenega, naj vas ne bo sram. Vprašajte. Moj elektronski naslov vam je vedno na razpolago: taubi66@gmail.com.

Torek, 4. 8.

*Moj dom je na gradu visokem,
okrog njega se žica blešči,
skozi rešetke pogled je grozota,
Sava v daljavi bolešno šumi.*

*To dom bil je starih grofov,
a pozneje pobožnih ljudi,
a sedaj dom mnogih arestantov,
ki so iz vseh krajev semkaj prišli.*

*Kdo občutil bi naše trpljenje,
kdo občutil bi naše gorje,
strti stopamo skozi življenje,
v okovih so naše roke.*

Koliko je stara ta pesem, se mi tudi sanja ne. Še manj, kdo jo je napisal. Toda če pogledam pisavo, je stara tam svojih 30 do 40 let. Brez podpisa, da niti avtorja ne morem določiti. Našel pa sem jo na eni od praznih strani knjige, ki sem jo dobil iz te naše knjižnice. Poleg pesmi so še štiri drugi zapisi v srbohrvaščini z nečitljivimi podpisi, vendar so to bolj ali manj rezervatski zapisi prejšnje generacije oštevilčenih, ki bi nam lahko bili očetje. To so bili prvi taki zapisi, na katere sem naletel, a bi bilo zelo zanimivo pregledati vse te knjige, saj bi se sigurno odkrilo kaj velikega. Kakor za koga. Morda bi šlo za zgodovino tega rezervata. Toda koga to zanima? Za razvoj ljudi, ki tu živijo. Od tistih izpred 40 let in današnjih modernih trenirkarjev. Že besede, ki jih v tem dnevniku omenjam kot slovar zaporniškega jezika, so preteklost. Razen prikloce se več ne uporabljajo. So se pa te besede uporabljale še pred 20 leti. Ha, ta današnji dnevnik je kot zapisek strganega sociolingvista, a če mi to da kanček veselja, zakaj ne! Je pa bil tudi zadosti zadovoljujoč dandanes. Dobil sem tri pisma. Rok (Ekvator), Dekleva in Kralji ulice. Rokovo pismo, pisano na roko. To je čisto zlato. Kar videl sem

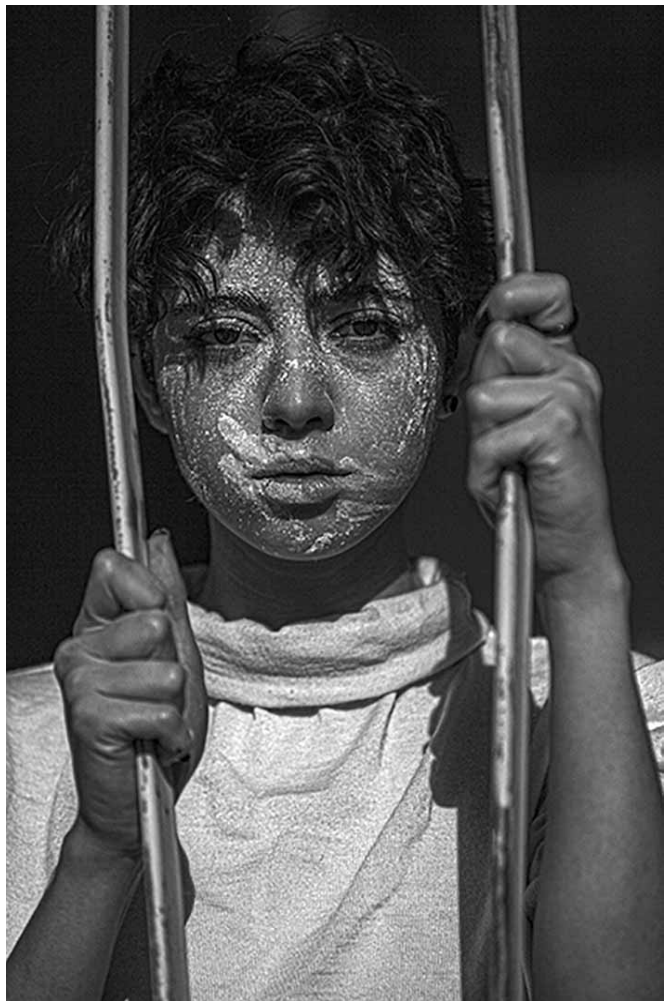

Foto: Shima Abedinzade

ga, ko piše. Čutil sem njegove občutke. Bil je tu ob meni. To je čar teh ročnih pisem. Dekleva mi je poslal fotokopijo knjige: Moskva – Petuški. Kulturna knjiga, ki si jo že dolgo želim, in časopis KU, da sem na tekočem. Kar štiri stvari so mi objavili. Bravo, jest! Bravo, Mirjam!

Taubi, ZPKZ Povšetova

BITI BOLAN IN NA ULICI

Prideš iz zapora, do stanovanja je nemogoče priti. Samski domovi so zasedeni, vsi iščejo ženske, študente, varščino za tri mesece vnaprej, zahtevajo plačilne liste. Ostane ti zavetišče ali cesta. Zavetišče moraš zapustiti vsak dan ob 8.00, vrneš se lahko šele ob 19.30. Situacija je že tako bedna, potem pa zgodi še to, da fašes kakšno virozo. Že tri dni imam vročino 39 °C. Namesto da bi lahko cel dan prespal in odležal na toplem, se jaz zjutraj odpravim iz zavetišča, grem v McDonald's, kjer imajo najcenejši pomfri,

ki je cenejši kot kava v kavarnah, da sem lahko kakšno uro ali dve na toplem. Potem grem v dnevni center Kraljev ulice. Če imam srečo, dobim prostor na kavču, kjer lahko sede, če ni večjega dretja, odspim do 15.00. Potem grem pod vroč tuš v Vincencijevo zvezo dobrote, kjer potem počakam do sedmih zvečer, ko se peš odpravim nazaj v zavetišče. Sranje je biti zunaj bolan. Bolje bi bilo, če bi v zaporu ostal še pol leta.

AK

Foto: Rick Baldwin Studio

LETARGIJA

Da povem svojo zgodbo, so vse besede premalo in vse slike odveč, ker bi solze igrale vlogo, in to ne stransko, ampak glavno, beli prah pa bi plesal pred njimi in se jim smejal v brk, kako mu je uspelo, da me uniči. Vsaka solza predstavlja eno izgubo v življenju, eno prelomnico, in vsak šus v moji veni želi prelomnico pozabiti in jo izbrisati iz spomina.

A ni tako enostavno. Bolečina je močnejša od mene in vse težje jo prenašam. Vse, česar si želim, je to, da me ima nekdo rad, da imam občutek pripadnosti in stabilen dom. Si želim preveč? So moje želje nerealne ali je to normalno za vsako živo bitje? Bolečina zna prekleto dobro zamegliti misli in tako zaplujejo v negativno. Sedaj sedim v neki kleti in čakam na čudežni prah, da si pripravim šut. Da se sprostim in morda za trenutek pozabim na vse. Nekateri pijejo, da vsaj malo pozabijo, jaz pa imam druge metode, upam le, da vsak zadnji šut (še) ne bo zlati.

Kako si želim doma ali pa vsaj toplih čevljev, bunde in čiste obleke. Zaradi egomaniaka sem izgubila vse. Zdaj pa gradim z nule. Vem, da bom spet prišla na svoje mesto, vsak dan sem močnejša in manj naivna in kvazi obljube in kvazi laži o ljubezni me ne ganejo več. Nihče me ne more prizadeti, ker ranjene duše in zlomljenega srca ne moreš še bolj raniti ali zlomiti. Pravijo, da si vsak zasluži biti ljubljen in imeti dom. Mogoče pa jaz nisem dovolj dobra za to, da bi si to zaslužila. Mogoče sem le navadna smet.

TX

030
KRALJI
ULICE

Foto: Vifra

ZAHVALA

Javno se zahvaljujemo podjetju Megasplet, ki nam je podarilo večjo količino obutve znamke Comfortti.

Društvo Kralji ulice

Foto: arhiv KU

NEVID(e)NA LUBLANA

Vodniki in vodnice z brezdomno izkušnjo vam preko pripovedovanja zgodb predstavimo večplastnost brezdomstva in svoje izkušnje z ulice. Govorimo zgodbo o mestu, o sebi in o brezdomstvu.

Pohod poteka v manjših skupinah 3-10 oseb, kar udeležencem omogoča varen prostor, kje lahko vprašajo tisto, kar jih že dolgo zanima, a si do sedaj niso upali. Traja 1,5-2 uri. Prispevek za turo po osebi znaša 8 evrov za dijake, študente, upokojence in nezaposlene ter 10 evrov za zaposlene. Možne so tudi individualne ture za katere prispevek znaša 15 evrov.

Za prijavo nam pišite na:
ture@kraljiulice.org ali na Facebook Nevidena Lublana

Pridružite se nam
pri odkrivanju
drugačne Ljubljane!

Dragan Mitić

TUDI KRALJI GORIJU

Foto: osebni arhiv

Ko so ju zagledali, so pogosto rekli: »Poglej, Janez in Franc! Tista dva kralja!«

Janeza je mati nenehno privijala k sebi. Preveč? Stalno ga je vlekla za sabo in jokala, a njegov oče, težek pijanec, jo je tepel, tepel. Vedno in redno, dokler je le bilo moči v slabo obvladljivih pijanih rokah in nogah. Odšel je od doma in pogosto menjal prenočišča, kjer jih je pač dobil ali prislužil, sicer nikoli za dlje časa, včasih tudi po zaporih. V zadnjem času so šle nabave garderobe na okencih Rdečega križa kot po maslu. V dobrih dneh, ko so mu cunje delile »babe«, je lahko celo malo izbiral. Ponosil jih je, ko pa so te na njem začele smrdeti – naravnost v kontejner, mala malica.

Poletja se ne štejejo, ker njih lahko preživiš en, dva, tri. Zime so zajebane, nekaterih ne pozabiš za boga ne, nikoli. Janezek Francija pozna že več zim. Samo ta Franci je nekako drugačen. Tudi klošar, a Franci ni bil tepen, ni bil zlorabljen, on je pravzaprav bil samo malo zjeban, na hitro. Zjebali so ga: nova država, nov sistem, nova borza. Prevezel obrat in vse zaposlene – idiot. Pa kdo je tedaj še to naredil – noben normalen. On pa, da bo z delom ... Pa je šel v zapor, čeprav ni ukradel niti centa.

Ali ga je to kaj izučilo ali ne, ni vedel nihče. Vedno pogosteje se je držal zase, edino opoldan je prišel skupaj z drugimi v vrsto za topli obrok. Tedaj je tudi kasiral, če je prodal kakšen izvod časopisa. V nahrbtniku je imel enega spravljenega v plastično vrečko, tistega, ko sta bila z Janezom na prvi strani posneta kot »ta prava kralja ulice«. Samo on je bil malo drugačen: vedno je prišel nekaj minut prej in, ne da bi ga kdor koli prosil, pometel okrog. Janez pa samo pride, vrže ogorek na tla in se ponavadi spravi na nekoga, pogosto prav na Franca.

»Koliko ti pa plačajo direktor pometaj? Veš, če bi ti bil zares tako priden, bi se pa lahko javil za redno delo: kot 'flajer' na smetnjakarju, ahahah.«

»Pusti me enkrat pri miru! Ti se boš pa usmrdel v svojem nedelu. Ah, kaj čem ti govoriti.«

»Jaz smrdel? Poglej, kaj sem včeraj dobil ... Praktično nov rekl ... tako rekoč.«

»To? Pa to je navadna sintetika, živa plastika!«

»Kaj pa ti, a ti si pa po zadnji modi našemljen, pa sama volna ali kaj?«

»Jaz imam temno modro obleko iz čiste volne, z zlatimi gumbi! Imam jo!«

»Za? Za pogreb? Ahahah ...«

»Ja. Ko umrem, v njem bom pokopan, v nobel suknjiču z zlatimi gumbi.«

»Ne seri! Ti pa vodja pa temno modra obleka z 'zlatimi' gumbi.«

»Vem, ti bi še njih snel, izmaknil, takoj zapil. Rečem ti, ne s cekini, z zlatimi gumbi. Veš, kaj so zlati gumbi z mornarskim sidrom na sredi? Si to kdaj sploh videl?«

Ti boš meni ... Skočil je Janez na Franca, vendar tudi Franc, ki se ni pretepal, ni mogel prebaviti te nesramne, skrajno žaljive nejevernosti. To je bilo edino lepo, česar se je lepega še

nadejal pred svojim koncem. Stokrat je premleval isto in si ta film zavrtel. Kako bo na pogrebu bil videti drugačen, kot pravi gospod v nobel obleki ... praktično novi ... z zlatimi ... Vedeli so klošarji, da ni dobro, da se o pretepih kaj preveč naokrog sliši, zato so kot ponavadi takoj pristopili, ločili pregreti glavi, in to je bilo to. Tokrat je bil Franci preveč razburjen in si je v brado godrnjal, ko je brez kosila odhajal proti svoji klopki v parku: *a ti boš pa bil in ostal za vedno navaden klošar ... čisto navaden, sintetičen. Zanič material ... izgori, izpuhti v trenutku, ničvredno, a volna je skoraj za zmeraj, pravi material!* Potihoma je jecljal.

Na neki drugi klopki v istem parku, ne tako daleč stran, je hitro v lahen klošarski sen padel tudi Janez. Kaj je delal prav in kaj ne v življenju, mu je znala povedati edino mati. In prav ona je prišla motit še ta spanec! In to s kakšno ihto! Nikdar ni bila tako huda nanj. *Očeta je voda, tebe bo pa ogenj! Ja, misliš, da je to kaj kontra, a isti drek! Nič vreden nisi, nič in nikoli ne boš, če boš tako ognjevito pretepal druge ljudi. On ga je žrl, zato ga je voda odnesla ... Tebe z ognjem v pesteh ... tebe bo pa ogenj!*

Neznosen smrad proti jutru. Čeprav požar ni bil tak, da bi lahko šla cela soseska, je bil prizor vendarle gnusen. Res je gorelo nekaj zelo smrdljivega in očitno zelo gorljivega. Še človeška trupla. En obraz ni bil več prepoznaven, praktično je zoglenel. Ogenj je bil hitro omejen, čeprav zelo močan in prav vrel, verjetno zaradi vsega tega umetnega materiala, nakopičenega ob improviziranih ležiščih: ogromno najlonskih vrečk vseh barv in velikosti, plastične folije, ki so bile morda uspešne v boju z vlago in dežjem, vendar so v bitki z ognjem takoj popustile. Telo tega reveža, ki je bilo oblečeno v plastično in gorljivo, je z neverjetno močjo počasi odnašalo v plamen in potem v smrdljivi dim in višje in višje v klošarsko nebo. Ravno to je začel zapisovati policist, ki je prišel na ogled prizorišča: *dve trupli ...*

Pozornost je policistu ukradło nekaj nenavadnega in nepričakanega na tem ubogem kraju. Naučen previdnosti je sprva samo odrinil z nogo nekaj malega, a tako svetlega, okroglega ... morda zlatega! Zadnjič je slišal, da je pri klošarskem parčku, ki se je zadušil v neki kleti, a je že vrsto let hrano pobiral iz kontejnerjev, kolega našel tri cekine! Sedaj se ne pelje več s staro škodo, ampak s skoraj novim golfom. Vendar takoj, ko je to stvar pobral, je ugotovil, da ni nič vrednega, gotovo pa ni zlato. Pač navaden plastični gumb, pobarvan v zlato. Pa taka ničvredna stvar! Na hitro se je še okaral: *bedak ... in kako se sploh pravilno napiše ... asvalt ali asfalt? A si moral to narediti, kreten!* Brnil je z vso močjo tisti gumb nazaj na travnik in zapisal: *Na travniku nedaleč od ... je ostal samo gumb suknjiča, plastičen, pobarvan v zlato ... tudi to brez kakršne koli vrednosti.*

In namesto pike je odločno pljunil direktno na tisti »zlati gumb«, obilni izpljunek, poln smrada po dimu in neki težki grenkobi.

KRAVŽLJANJE MOŽGANOV

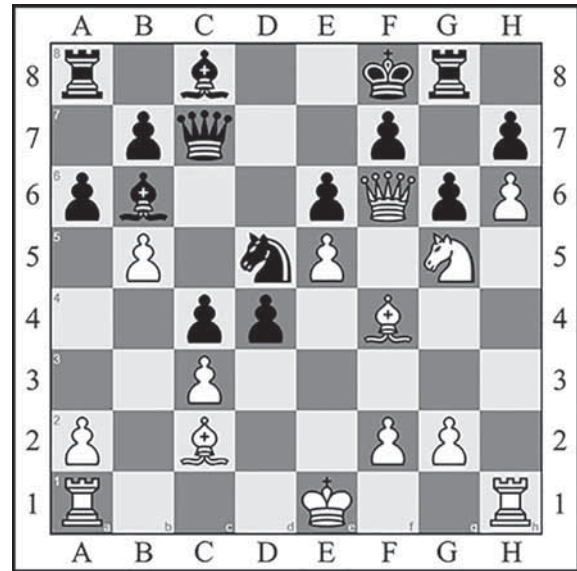
William Linton – Melvyn Jack Young, Islington, 1971

Na vrsti je beli, ki zmagata s klasičnim matom v sedmi potezi. Poiščite rešitev.

Jean Nikolič

Standardni algebrski šahovski zapis:

pijon/kmet – brez oznake, S – skakač, L – lovec, T – trdnjava, D – dama, K – kralj, x – jemanje figure, + – šah, ++ – mat, O-O – mala rokada, O-O-O – velika rokada, = – remi/ponudba remija, e. p. – en passant (kmetovo jemanje mimogrede).

REŠITEV JE OBJAVLJENA NA STRANI 34.

032
KRALJI
ULICE

KOMENTARNICA: 030 323 128

DRAGE BRALKE IN BRALCI, KER VEMO, DA VČASIH KAKŠNO MNENJE ZBEŽI Z OBZORJA, ŠE PREDEN PRIDEMO DO SVINČNIKA IN PAPIRJA OZIROMA STOLA PRED EKRAKOM V VIRTUALNI SVET, IN KER JE MOBILNI TELEFON VEČINOMA NAŠ TESNEJŠI SODELAVEC, SMO ODPRILI KOMENTARNICO. V NJEJ OBJAVLJAMO VAŠE POHVALE, PRIPOMBE, PREDLOGE IN VTISE. OB VSAKRŠNI URI JIH LAHKO POŠLJETE NA TELEFONSKO ŠTEVILKO 030 323 128, NA UREDNIŠTVO@KRALJIULICE.ORG ALI NA NAŠ FACEBOOK PROFIL. VABLJENI H KOMENTIRANJU!

E-sporočilo, 30. 12. >> Pozdravljeni, želel bi pohvaliti gospoda, ki časopis ponuja pred nakupovalnim centrom Arkadija v Domžalah. Spoštljivo, prijazno, mirno, nevsiljivo. Lepe besede nameni tudi tistim, ki časopisa ne kupijo ali ga, žal, ignorirajo brez pozdrava. S hčerko praktično vedno kupiva Kralje ulice od njega. Tudi zaradi njega je hčerka (stara sedem let) prav tako bralka in raziskovalka vašega časopisa in ne nazadnje sveta kraljev ulice. Skratka hvala in pohvala. Tudi vsem vam želim prijetno novo leto. Čim več lepih zgodb, čim manj izgubljenih domov. Lep pozdrav. Andrej

SMS, 10. 1. >> Pozdravljeni, vedno ko vidimo koga, ki ponuja Kralje ulice, ga s veseljem pozdravimo in kupimo časopis. Odlični zapisi, zgodbe, včasih težko, žalostno branje, ampak daje upanje in je tako zelo resnično. Hvala, ker ste. Klavdija

POSREDOVALNICA RABLJENIH PREDMETOV KRALJI ULICE

Ljubljana

Vabljeni vsak ponedeljek, sredo in petek od 11.00 do 17.00
v našo trgovino na Poljanski cesti 14

in

vsak torek in četrtek od 11.00 do 18.00
v naše skladišče na naslovu Studenec 41.

Projekt posredovalnice je zasnovan kot paradigma socialnega podjetništva, kjer se brezdomni posamezniki aktivno vključujejo v vsa ključna opravila. Sodelovanje v procesu popravil, obnove in komunikacije s strankami jim omogoča pridobivanje novih veščin ter dvig samozavesti. Z vsakim prispevkom, ki ga projekt prejme, se omogoča njegova nadaljnja rast in razvoj. Društvo Kralji ulice se zavzema za odgovorno uporabo sredstev ter skrbno usmerja vsa zbrana finančna sredstva v širitev projekta in ustvarjanje zaposlitvenih priložnosti za brezdomne.

MRAZ?
NAVADIŠ SE!

IVA TISA

OGLASNA DESKA

Ste se že kdaj vprašali, ali je kateri izmed vaših odsluženih predmetov, morda uporaben za koga drugega? V Posredovalnici rabljenih predmetov, ki deluje v okviru društva Kralji ulice na Poļjanski c. 14 v Ljubljani, z veseljem sprejememo predmete za dom in prosti čas, ki so pri vas že odslužili svoj namen (pohištva ne sprejemamo). Info kontakt: Slavko, 030 323 308.

Izšel je drugi slovenski prevod knjige Willa Halla z naslovom Vodnik za opuščanje uporabe psihotričnih zdravil v skladu z načeli zmanjševanje škode. Zainteresirani jo lahko kupite po ceni 3 € na sedežu društva Pražakova 6 v Ljubljani, ali jo naročite po ceni 5 € po pošti.

V društvu Kralji ulice sprejemamo hrano za naše brezdomne pse. Bo zelo dobrodošla! Hvala!

Društvo Kralji ulice se v mesecu januarju zahvaljuje:

- pekarni OSEM za pekovske izdelke,
 - slaščičarni ZVEŽDA za slaščice,
 - fotostudiu FOTO GRAD za pet kupončkov za fotografiranje,
 - fotostudiu FOTO TIVOLI za pet kupončkov za fotografiranje,
 - SLOVENSKEMU ETNOGRAFSKEMU MUZEJU za voden ogled,
 - NK OLIMPIJA za vstopnice,
 - KK CEDEVITA OLIMPIJA za vstopnice,
 - KINODVORU za vstopnice,
 - društvu LEPE TAČKE za hrano za pse in mačke,
 - ZPMS za instant juhe,
 - ANIMAL ANGELS za kritje stroškov veterinarskih storitev in
 - vsem dobrim ljudem za oblačila, obutev, hrano in božična darila.
- Se priporočamo za naprej.

Če želite objaviti svojo življenjsko zgodbo, nam jo lahko pošljete na urednistvo@kraljiulice.org ali nas pokličete na 030 323 128.

Športna sekcija Kralji ulice vas vabi vsak torek 15.15-16.15 v Športni center Triglav za Bežigradom (balon) na nogometno urico. Vsi dobrodošli!

NAGRADNA KRIŽANKA

Iskrene čestitke nagrajenkam pravilno rešene decembrske nagradne križanke. Štiri knjige *Si danes vzel tablete?* (Tone Vrhovnik Straka) prejmejo: Klaudia Kaudik iz Velenja, Katja Dermovšek iz Šmarij pri Jelšah, Elena Dedič iz Braslovč in Pavla Mavrič iz Gornjega Grada.

033
KRALJI
ULICE

Delovanje našega društva lahko podprete tudi tako, da nam namenite 1 odstotek dohodnine, ki vam jo država odmeri za preteklo leto. To storite s spodnjim obrazcem, ki ga izpolnite in

pošljete na pristojni urad FURS (v Ljubljani je naslov: Davčna ulica 1, 1000 Ljubljana). Hvala!

PODATKI O DAVČNEM ZAVEZANCU:

_____ (ime in priimek davčnega zavezanca)

_____ (podatki o bivališču: naselje, ulica, hišna številka)

_____ (poštna številka, ime pošte)

Davčna številka

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

_____ (pristojni finančni urad)

ZAHTEVA za namenitev dela dohodnine za donacije

Ime oziroma naziv upravičenca	Davčna številka upravičenca								Odstotek (%)
	2	3	9	5	6	0	4	6	
Društvo za pomoč in samopomoč brezdomcev Kralji ulice	2	3	9	5	6	0	4	6	1%

V/Na _____, dne _____

_____ podpis zavezanca/ke

Rešitve iz januarске številke.

NAGRADNA KRIŽANKA

034
KRALJI
ULICE

AVTOR JOŽE PAUMAN	POLJSKI ALPSKI SMUČAR (JACEK)	SLOVAŠKI DNEVNIK	NEMŠKI MUZIKOLOG (ADOLF, anagram: BERA)	REKA V ANGLIJI	KAZNIVO DEJANJE, HUDODELSTVO	VOJAŠKI PRIBOČNIK, POMOČNIK ALI OSEBNI SPREMLJEV.	VEČERNA ZABAVA ALI SLAVNOST	KEMIJSKI SIMBOL ZA TERBIJ
PRISILNI NEVROTIK								
NASLOV ROMANA PREZIHOVEGA VORANCA IZ LETA 1940								
VELEMESTNA ŠIROKA ULICA Z NASADI								NAPEV (ital.)
ČAS BREZ VOJNE					REKA V ZAH. SLOVENIJI LOS ANGELES			
STANE ČESNIK					VOTLA MERA KATHLEEN TURNER			
LJUDSTVO NA SEV. OTOKA LUZON V INDOEZJI								
MANJSI OTOK V JADRANU V ZADARSKI SKUPINI					NAJV. ATOL V OTOČJU TUAMOTIJA VRSTA MESA-NE SOLATE			
LES ZA NAVRAT SVINJAM, DA NE UIDEJO	ORAČ	GR. KIPAR Z OTOKA PAROS (5. STOL. PR. N. S.)	Ž. PEVSKI GLAS ORGANIZ. POGON DIVJADI				DUŠIČNA IZHODIŠČNA SNOV ZA ZDRAVILA IZ KATRANA	BELORUSKA RITMIČNA TELOVADKA (VALERIJA)
					NEKDANJA NEMŠKA TOVARNA AVTO-MOBILOV	ANA VALIČ MADŽARSKI SKLADAT. KAZMAN		
KUBANSKI FILM TOMASA GUTIERREZA ALEA IZ L. 1966	SPODNJI DEL GOBE	ILOVICA, GLINA	VRSTA ŽITA	NOGOMETNI VRATAR (JAN)	VELIKA TRGOVINA NEMŠKO PRISTANIŠČE OB BALTIKU			
POLJSKA SKAKALKKA V VIŠINO KRAWCZUK					GRANIČAR V STAREM BIZANCU	VODJA SEVERNO-GERMANSKIH VARJAGOV		
TOMISLAV OSTOJA			BURGERJEVA BALADA, KI JO JE PREPESNIL PRĚSEREN POZELENJE			PRISTANIŠKO MESTO OB SPODNJEM TOKU JENISEJA	ZVENEČI SOGLASNIK, ZVOČNIK	TV VODITELJ PUCER GORA NAD DOLINO VRAT V JULIJAH
IME SLOVENSKEGA PEVCA POPEVK RUDANA	IZUM, CEPIVA PROTI OTROŠKI PARALIZI (JONAS) CERKV. GLASS				KANADSKA SOPRANISTKA	AM. HARD ROCK SKUPINA, KI JE NASTALA LETA 1973 V NEW YORKU		GLAVNI VEZNIK IVANA KOBILCA
VARUHINJA PRAVIC TV GLEDALCEV (MIŠA)				VRHUNSKI ŠPORTNIK MATERIJA, TVAR		KRAJ OB CESTI ZAJEČAR-BOR V SRBIJI POLITIČNA POGODBA		
RIMSKA BOGINJA JEZE				NEMŠKA ATLETINJA (ILONA) OBLASTNIK V FEVD. TURČIJI				GRUČASTA VAS PRI ČRNEM KALU NA KOPRSKEM ŽUŽELKA, KIBOLEČE PIČI
RITA GAM		ALFI NIPIČ EMIL ZATOPEK		NASTAL PRI DESTILACIJI PREMOMA SIMBOL ZA RENU			ONDINA OTTA UGO OJETTI	
PISEC PRISPODOB						DEKLIŠKI PRIIMEK MELANIE TRUMP		
KOMA						VOLČJA ČEŠNJA		

NAGRADJENCI, KE SO OBJAVLJENI NA STRANI 33.

ELŽBIETA Krawczuk – poljska skakalka, KAKANAJI – ljudstvo na Luzonu, KISS – ameriška hard rock skupina, Ilona SLUPIANEK – nemška atletinja, VATKINA Valerija – beloruska telovadka, RGOTINA – kraj ob cesti Zaječar - Bor

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Rešitev šahovske uganke: 1. Sxh7+, Ke8;
2. Dg7, Txx7; 3. hxg7, Se7; 4. Sf6+, Kd8;
5. Th8+, Sg8; 6. Txx8+, Ke7; 7. Te8++.

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite do konca tekočega meseca na urednistvo@kraljiulice.org ali na naslov Društvo Kralji ulice, Pražakova 6, 1000 Ljubljana. Trem izžrebanim bomo podelili knjigo *Ljubljanski džanki* avtorja Petra Pitambarja Pangerca.

Pero: »Z Željkom skupaj obiskujeva tekme NK Olimpija in KK Cedevita Olimpija. Sva strastna navijača teh klubov. Hvala vam za donirane vstopnice.«

